

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos perit sor egyszer 8 kr., minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A helyzet.

— Távirati tudósítások. —

A Wekerle-kabinet lemondása következtében beállott politikai helyzet mind jobban kezd bonyolódni.

A tegnapi nap eseményeiről a következő, sajtó tudósítóiinktól vett táviratok számolnak be:

A király Budapesten.

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. távirata.)

Ő Felsége a király hétfőn hajnalban Budapestre érkezik, hogy a magyar kormány ne Bécsben alakuljon, hanem a kormányváltásra vonatkozó tárgyalások Budapesten menjenek végbe.

Wekerle lemondása.

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. távirata.)

A tegnapi megrázkódtatás eloszlott, hogy a sziveket egyedül a helyzet teljes átértékelése dominálja. E változás miatt nincs okunk aggódni: a szabadelvűség ügye ezzel a fordulattal is csak biztosabb és kecsgetőbb körülmények köze került.

A helyzet magyarozatát sokféle képen isérik meg, de minden változtatban van valami sántító, félszeg föltevés, amely a tények logikus és becsületes valóságán üt csorbát. Az alábbiakban teljesen megbízható forrásból merített adatokkal, de egyben a tartozó diszkreczióval ezeket a fölteséseket redukáljuk a maguk színvonalára. Előbb azonban konstatálnunk kell még egyet. Konstatálnunk kell még azt, hogy a Wekerle-kabinet tegnapi diadala számára kelve csak öregbedett. A közvé-

mény ellenállhatatlan hangja még a tévovázókat is megkapta s bele kényszerítette — de a kényszerítés érzete nélkül — a szabadelvűpárt megbonthatatlan egységébe, összetartozandóságának érzetében és így a szabadelvű eszmék feltétlen és mentől korábban várható megvalósulásának biztos tudatába.

Ennyit ezekről a viszonyokról, a melyekhez foghatókkal bukott kormány ezen a földtekén még nem büszkélkedhetett.

Ami most magát az imént lezajlott és még most is tartó krízist illeti, erről beszámolunk a következőkben:

A Bécsben ma diadalmaskodott illiberális befolyás tulajdonképpen nem Wekerle mostani bukásán dolgozott. Ez a bukás rá nézve nem diadal, inkább kudarc. Mert ennek a befolyásnak az volt minden törekvése, hogy Wekerle a kért garanciák harmadika, a pair-schub nélkül is menjen neki a főrendiház második tárgyalásának.

Mire számítottak ezek?

Semmimásra, minthogy Wekerlének a főrendiház második tárgyalásában olyan csufos vereséget rendeznek, aminő még nem esett meg miniszterelnökön. Es ettől a csufos vereségtől reméltek mindent. A csuffá tett Wekerle-kabinet azután a vereség után okvetlenül magától, a koronamentesítése nélkül és egyedül a főrendek nyomása folytán visszavonul, még pedig

ugy, hogy a méltóságos főrendeknek soha többé nem lesz alkalmuk Wekerléekkel találkozni.

Ez a számítás azonban nem vált be. Pedig megmozgattak mindent. Pozitív dolgok bizonyítják, hogy maga a király is a tárgyalások folyamán mindenképpen arra akarta rábíri Wekerlet, hogy menjen neki a második főrendiházi tárgyalásnak a pair-schub nélkül. Persze a felségnek a titkos befolyások jól titkolt és fennebb említett rugóiról nem volt tudomása, mert ezek a kétszínű szolgáltek bizony-bizony nem leplezték le saját magukat a korona előtt. Mindamellettt betolyásuk érvényesült s a korona, jó szándékkal bár, de a befolyás hatása alatt állott.

Csak a magyar kormány becsületes következetességén mult, hogy az a furfang meghiusult. Nem érték el a titkos tényezők végcéljukat, hogy Wekerlet és társait lejárt emberekké tegyék. Ellenkezőleg, baklövésök a pellengérré szánt minisztereket a helyzet urává tette és ma keresni kell az embert, aki a helyzetnek az urai ellenére képes ma Magyarországon valamit tenni.

Valószínű, hogy e befolyások mellett, amelyek a főrendekkel természetesen szerves összeköttetésben vannak, Wekerle bukásának voltak még más rugói is. Egy ilyen rugó — a Wekerle-kabinet maga-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A „Széltépett Rózsalevelek”-ből.

I.

Hótiszta lilium vagy,
Ahogy ajkad nevet,
Kábiton száll fel onnat
Illatlehelated.

S amit a liliumillat
Cseveg, ság szüntelen,
Zenéje szavainak:
Hótiszta szerelem.

II.

Ott ültem fenn a halmon,
El-el gondolkodtam,
Biborpalástu alkony
Ottan találta rám.

Csókkat hinté a halmot
És végre elhagyott —
S feltűnt előttem arczod
S gyönyörű alakod.

Pekry Károly.

Kilencz menyasszony.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Irta: CSITT.

(Vége.)

XI.

Bella.

Vilma volt annyi menyasszonyom között az egyetlen, aki engem igazán szeretett s a siring szeretett. Emlékéhez hű vagyok ma is, mert bármint akarom feledni, mégis gyakran jelenik meg magányos óráimban előttem s fordítja felém lángban égő arcját, szeretettől áradó tekintetét.

Iyzenkor mindig úgy érzem, mintha bünt követnék el, mikor utolsó kívánságához képest boldog akarok lenni. Pedig az nem bűn, hogyha valaki szeretetre vágyik, hiszen a végzet ellen való küzdelem csak meddő szemalombarcz lehet, egyéb semmi.

Vilmával elmúlt a reményem is, hogy valaha a szeretet fog boldogítani. Ésszerű házasságot akartam kötni, olyan házasságot, amelyhez kevés köze van ugyan a szívnak, de amely azután a szó legmodernebb értelmében véve kifizeti magát. Szakitottam az idealizmussal s szaladtam az egyedül üdvözítő pénz után.

Igy ismerkedtem meg Bellával, akinek teljesen rendben volt a telekötényve. Sugar-növésű, szőke leány volt; beszélt magyarul, németül és francziánul; zongorázott és hegedült; télen bálázott, nyáron fürdőzött s amikor néha ideje engedte olvasott is, de mindig és lehetőleg nem neki való dolgokat.

Olyan leány volt, aki sokat tanult, de nem tud semmit és soha sem azt tanulta, a mit tudnia kellene. Voltak férfias szenvedélyei: szerette a dohányzást és a kalandokat. Ártatlan dolgok voltak ugyan a kalandjai, de én mégis megütöttem mindig, valahányszor fölülletes nyíltsággal elbeszélte közülök egyet-egyet. Az egész leányt képtelennek tartottam minden komolyabb érzelemre s nem tettem magamnak szemrehányást, mikor minden fölösleges ömlengés nélkül megkértem a kezét.

Azt mondta, hogy jó fiúnak látszom, a ki elfogja tűrni a szeszélyeit, megmondta, hogy mennyi a hozományja és felhatalmazott, hogy beszéljek a mamájával. A mamája méltóságteljes komolysággal hallgatott végig s mintán meggyőződött az előadásomból, hogy a jövedelmem képvisel annyi tőkét, mint a menynyi a leánya hozományja, — megnyugtatótt, hogy szándékomat kedvező véleménynyel terjeszti a férje elé s az eredményről értesíteni fog.

tartása a Kossuth-kérdésben. Es nyíltan rebesgetik, hogy *Wekerléék sirja már meg volt ásva áprilisban* s hogy azok az alkalmat várták, amikor őket ebbe a sirba bedönték. No, hiszen nem ilyen sirról álmodtak azok a jó urak! Különben ha csak sejtik is a következményeket, okvetlen kedvezőbb időre halasztják *Wekerléék* elhantolását.

Nem megyünk fel Bécsbe!

Budapest, június 2. (Saj. tud. táv.) Nagyon érdekes részletekről lebbenti föl a fátyolt egy szavahihető politikus. A most lefolyt válságban ugyanis *már tegnapelőtt*, midőn *Wekerle* bejelentette lemondását, hangsúlyozta, hogy a *polgári házasság* elodázása esetében már nemcsak polgári házasságról, de a *lehető legkövetelőbbben a feudális gyökeres reformjáról, a pápi javak szekularizációjáról stb. fog a közvélemény beszélni.*

Wekerle azonban még akkor is mindig kapacitálni igyekeztek, hogy próbálkozzék *pair-schub* nélkül. Amikor azonban *Wekerle* azt a leghatározottabban visszautasította, csak annyit kértek tőle, hogy legalább kabinetjét kérdezze meg erre nézve.

Nos hát *Wekerle* megkérdezte s felhívta a minisztereket, hogy ha *pair-schub* nélkül akarnak tárgyalni, akkor azonnal menjenek föl Bécsbe.

A felelet nem késett és ez a felelet igazat adott *Wekerlének*. Minisztértársai egyhangulag azt felelték:

— Nem megyünk föl Bécsbe!
Nem is mentek.

Khuen-Héderváry a fővárosban.

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. táv.) A korona új mandatarius, *Khuen-Héderváry* Károly gr. horvát bán, ma reggel a gyorsvonattal Budapestre érkezett. Sürgős az útja, mert már hétfőn előterjesztéssel tartozik a királynak arról, hogy mit végzett és milyenek a kilátásai.

A horvát bán már ma délelőtt sorra járta a szabadelvűpárt korifeusainak egy-

részét, hogy tapogatozzék a helyzetet illetőleg s hogy társakat találjon a kabinetbe.

A szabadelvűpárt, bár rokonszenvvel viseltetik *Héderváry* gróf iránt, *nem sok reményt fűs küldetéséhez.* Mert csak egy esetben támogatja. Abban az esetben, ha feltétlen bizonyosságot nyújt arra nézve, hogy a *főrendiház a volt kormány összes javaslatait kivétel nélkül egész terjedelmükben és azonnal életbe léptetheti.* Ellenkező esetben szóba állnak ugyan vele, de támogatni nem fogják, nem annál kevésbé sem, mert a *válság jelenlegi határozott személyei a végletekig elkeserítette a kedélyeket.*

Khuen-Héderváry gróf tagadhatatlanul nehéz helyzetét sokkal jellemzőbben festi az alábbi később érkezett táviratunk:

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. távirata.) *Khuen-Héderváry* gróf ma reggel megérkezett. Az állomásnál senki sem fogadta. A kik ismerik is, úgy tettek, mintha meg sem látták volna.

Wekerle Sándornak estére óriási ovációt készülnék rendezni, fáklásmenettel összekötve.

Khuen-Héderváry gróf megérkezése után felkereste a szabadelvű párt vezető egyéniségeit, hogy azokkal lehetőleg megegyezésre jusson. Látogatást tett már korán reggel *Wekerle* Sándornál, majd felkereste *Tisza* Kálmánt, *Szell* Kálmánt, (kit azonban nem talált otthon) *Bánffy* Dezső báró képviselőházi elnököt és *Szlávy* József korrónaőr, főrendiházi alelnököt. Mindenütt kifejtette, hogy *föltétlenül liberális kormányt akar alakítani, a jelenlegi szabadelvű pártból, az ellenzékiek kizárásával, Wekerle* programja alapján, annak kötelező keresztülvitelével. Igyekezett megmagyarázni, hogy közte és *Wekerle* között csupán abban van eltérés, hogy a mig *Wekerle* követelte a *garanciákat* a főrendiház szavazatára, addig *ő szótöbbséget remél garanciák nélkül is.*

Héderváry gróf ekként kifejtett programjára sehol sem kapott biztató választ.

noha azt is kijelentette, hogy még a *fülyő* június hoban változatlanul keresztülviszi az egyházpolitikai javaslatokat. A vezérférjak mindent a szabadelvű párt mai értekezletétől tettek függővé.

Az új kormány.

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. távirata.) A szabadelvű párt több kiváló tagját megkérdeztem ma, mi a véleményök a *Khuen-Héderváry* kabinet megalakításáról? A formációjukat itt adom:

Khuen-Héderváry gróf nem lesz *Kapossy* kabinetet alakítani. Nem pedig azért mert a jelen politikai viszonyok között szabadelvű párt rendkívül egységes, alban legfeljebb harmincz emberre számíthat.

A jelen kormány tagjaiból egyet se fog megnyerhetni arra, hogy tárczát válasszon.

Ha *Khuen-Héderváry* az ellenzékkel párttal, ellenállhatlan erejű ellenzékkel fog találkozni, mert a *Tiszák* és *Andrássy* csoportja ellene lesz, mivel őt a képviselőház akarata ellenére a nemzetre erőszakoltnak tartják és nem akceptálják.

Ezért képtelenség az a hír is, hogy *Tisza István* az új aera alatt belügyminiszter-tárczát vállalna. Ma beszéltem vele, nyilatkozatából világos a hír alaptalansága.

Általában az a nézet, hogy a *Héderváry*-kabinet nem fog megalakulni.

Ő Felségének Budapestre érkezése sok körökben aggodalmat okoz, mivel egyes meg gondolatlanok tüntetésétől félnek.

Még egyszer a lemondás.

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. táv.) *Wekerle* bukását — a mint beszélnek — járta rész polgári származása s Bécsben folytatott nosan gyanúsított radikálizmusára idézte el.

Wekerle kedden volt először a királynál s már szerdán *Ő Felsége* mellékes megemlítette neki, hogy a horvát bán magához hívatta. *Wekerle* az udvari párt néhány főherczegnő és *Kálnoky* bukta meg.

A hangulat a fővárosban épp oly

El voltam boesajtvá. Hálaosan oszóltam meg gondosan ápolt kezét s eltávoztam, hogy várjam a döntést. Nem sokáig kellett várnom. Még az nap délután vettem kézhez a mama levelét, a melynek szarkalábjaiból az volt kibetűzhető, hogy nekem adják a lányukat, csak aztán tegyem boldoggá.

Látogatással feleltem a mama levelére. Meghatároztuk az eljegyzés és az esküvő napját s eldöntöttük, hogy Olaszországba megyünk nászutra. Rendben volt minden.

Sohasem láttam annyi üres embert, asszonyt és terdén nevelt leányt egy csomóban, mint az eljegyzési lakomámon. Soha, sehol nem unatkoztam annyira, mint ott.

Egy vörös képű pénzeszsák, a jövődöbéli apósom kebelbarátja állott föl dikciózni. — Hosszasan beszélt és nem mondott egyebet annál, hogy azt az egy pohár pezsgőt, a melylyel folytonosan handabandázott, az én egészségemre issza meg. Szinte megkönnyebültem, mikor csakugyan megitta s nem beszélt többet.

Bellának egész este az volt a mulatsága, hogy egyre rága a cigarettát s időnkint dévajkodva czirogatta az apja kebelbarátjának szürkülő vörös szakállát. S az a fickó elég vakmerő volt, mindannyiszor elkapni a menyasszonyom kezét s nevetve simogatni az ujjait. Felháborodtam ezen a neveltlenségen, de nem törhettem ki, csak reápillantottam a

szembenülő czimborámra, a ki — mint egy futó gunymosolyából kivettem — már velem együtt szintén torkig volt az ünneplő társaság szeretetreméltóságával.

Alig vártam, hogy bucsuzhassak és mehessek ki abból a nem nekem való világból. Mikor elváltam a czimborámtól, megrázta a kezemet s csak annyit mondott:

— Addig menekülj fiu, mig nem késő!

Ez volt az a gondolat, a mely már az egész lakomán a fejemben motoszkált, de nem tudott nyilvánulni. Igen, igen, szakítani fogok azzal a leánnyal, szakítani addig, mig nem késő s visszatérek a helyes útra, a melyről letértem azért, hogy eladjam magamat egy fölületes leánynak.

Bellát megkértem, hogy társaságban jövőre komolyan viselkedjék s ne tekintse nyilvános mulatóhelynek idegen emberek szakállát. Kitért. Azt mondta, hogy korán kezdem a parancsolást s bolond volna, ha türné. Igyekeztem meggyőzni, hogy nem parancsolni akarok neki, hanem csak arra kérem, hogy tegyen le rossz szokásairól, a melyeket abban a körben, a hová én viszem, nemcsak elítélnék, hanem egyáltalában meg sem türnek. Azt mondta, hogy egy olyan leánynak megbocsájthatók az apró szeszélyei, s kinek olyan jelentéke y hozománya van, a minő az övé.

Láttam, hogy Bellával nem lehet boldogulni. Elbucsuztam tőle azzal az elhatározás-

sai, hogy visszaküldöm neki a jegygyűrűt. Megejőztek vele. Az apja, mint valami sért oroszlan, ugy rontott be a lakásomra.

— Uram, ön boldogtalanná akarja tenni a leányomat? Azt hiszi, hogy én ezt türni fogom? Vegye tudomásul, hogy nem adom meg a leányomat. Nem azért neveltem oly kiváló gonddal s nem azért gyűjtöttem a mára hozományt, hogy olyan emberhez adjam a ki már menyasszonykorában gorombásodik vele.

— Csendesebben, kedves Uram! Az leánya nem nekem való; tartsa meg a nyát is, a hozományát is. Igazán örven, hogy még idején ráismertünk egymásra.

S igazam volt. Csintén örültem, mikor kilenczedik menyasszonyommal sikerült szótanom. Szinte tobzódtam a megnyugvásban.

Epilog.

Azóta újra szeretek. Szeretek egy leányt, a kinek nincs ugyan hozománya, de olyan szive, a mely egészen az enyém, melylyel véghetetlenül tud szeretni. Ő volt a hűség az idealizmushoz; ő az, akire mindenha vágyva vágytam s akiben nem csalhatom soha.

Ma már a menyasszonyom ő is. Igen fizedik menyasszonyom, de az egyetlen ő szerelmem, a melynek a történetét majd a mézeshetek után fogom elmondani.

kes a szabadelvűség mellett, mint a mily elkeseredett az udvar, a papság és a főurak ellen.

A lemondási aktus.

Budapest, június 2. (Saj. tud. távirata.)

A Wekerle-kabinet tagjai, miként lapunkkal közlik, csak a mai napon tartott minisztertanácsban írták alá, alakszerű lemondási kérvényüket s ennek következtében a legfelsőbb királyi kézirat, melylyel ezen lemondás tudomásul vétetik — a mivel éppenséggel nincs még megadva a felmentés, — csak hétfőn érkezhetik ide.

Wekerle miniszterelnök azután az országgyűlés két házának hétfőn tartandó ülésén a kormány nevében be fogja jelenteni a kabinet lemondását és közli ezen lemondás indokait.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, jun. 2. (Saj. tud. távirata.)

A szabadelvűpárt ma este 7 órakor népes értekezletet tartott, a melyet mindvégig lelkes hangulat uralt.

Wekerle Sándor előterjesztvén röviden a lemondás ismeretes történetét és okait, egyhangulag elfogadtatott a párt határozati javaslatát, melyben programját sértetlenül fenntartandónak mondotta ki.

A párt Wekerle és minisztertársai irányában rendíthetlen bizalmát fejezte ki és felkérte, hogy maradjanak meg továbbra is a párt vezéreinek.

Khuen-Héderváry gróf missziója előreláthatólag nem fog sikerülni.

A „bukott miniszterelnök“

Budapest, június 1.

A „Nemzet“ írja tegnapi számában:

Alkotmányos gyakorlatunk szerint meglehetősen szomorú szertartás egy „bukott“ miniszterelnök hazatérése.

Akár csak a bukott diák kerülne haza az atyai házba: kertek alatt buddogva szégyenkezik be a kis kapun az ősi portára, a hol még a kutya is mérgesen ráfordul, mit alkalmatlankodik kelletlen nazajóttával. A háznép durczás arczáról leri az elégedetlenség, az utolsó cseléd sem igen veszi urfiszamba. Szóval a hangulat nyomott.

Nagyban egészen ugyanígy szokás fogadni az olyan vezérpolitikust is, a ki Bécsben, abban a keserves iskolában, melynek fufangjait immár negyedfélszáz esztendeje hasztalanul iparkodik kitanulni az egyenes magyar elme, szekundát kapott a rigorózumon.

Ez az alkotmányos gyakorlat. Haj most tüneményes idők járnak s a legmegrögzöttebb prakszis is kiszökken a kerékvágásból.

Ime megjött a villamos dróton a szárnyas hír: a Wekerle-kormány megbukott.

Es sehol egyetlen ködfoltja a hagyományos „nyomott hangulatnak.“ Ezt a hangulatot, a mi itt most van, nemcsak Budapesten, hanem országszerte, senki sem igyekszik nyomni, vagy éppen elnyomni, a miathogy mindenki érzi, tudja, hogy az nem is tartozik a természeti és politikai lehetőségek sorába.

Bedűbörög a vonat a „bukott“ miniszterelnökkel s az nézi, merre surranhatna el észrevétlenül; mintha bizony egy tü leeshetnék abban az összecsozóvekelte emberáradatban, mely éppen csak ennek a vonatnak erre az utasára várakozik immár órák hossza óta.

Hol és mikor és kik fogadtak „bukott“ államférfiut mindazzal a nagyszertű, pompás tisztességgel, ami csak az olympusi győzteseknek dukál?

Nagyon messzire kellene visszalapozgatni a világhistória annáleseiben, hogy ennek a csudálatos történetnek mássára akadjunk.

Megszámlálatlan ezrei a népek és bizony a felséges, — mert nagy eszmékért fejedelmi nagylelkűséggel hevülő — népek állják el a „bukott“ miniszterelnök útját.

Egyetlen, meg nem szűnő éljen-orkán viharzik át az éj mozdulatlan, csöndes sötétjébe öltözött utcákon. Es ez a diadalmas örvendezéssel harsogó, eleven tolyam lassu méltósággal hömpölyög előre, mert nem követi, hanem maga viszi a „bukott“ miniszterelnök diadalszekerét.

Mesékbe illő, csudálatos látomás ez.

A feltámadt népfelség ellenmondást nem tűrő igazságérzettel tesz nagyszerű bizonyosságot annak a ténynek politikai és morális abszurdításáról; hogy egy miniszterelnök példátlan parlamenti többség élén, népszerűségének ragyogó zenitjén, korszakalkotó reformok, örökké dícső, nagy elvek győzelmes lobogójával rátermett, hü, sziszta kezében, megbukott.

Credo, quia absurdum.

A ki látta, hajlandó hitelt adni annak a fizikai képtelenségnek: hogy bármily szédítő magasból lehet fölfelé bukni.

A garanciák.

— Wekerle és Héderváry szerint. —

A Wekerle-kabinet által kért garanciák a következők voltak:

a házassági javaslat törvényerőre emelkedése a koronát meggyőződése szerint is politikai szükségét képez és egy további kijelentést, hogy

abban az esetben, ha a két ház közötti konfliktus egyébként meg nem szűnnék, ezt megfelelő számú örökletes főrendiházi tagok kinevezése útján kívánja elérni.

A korona az eléje terjesztett javaslatok ez utóbbi részét nem tette magáévá. A Wekerle-kabinet pedig ezt a két kijelentést egymást kiegészítőnek és gyakorlati jelentőségben az utóbbit elmellőzhetőnek tartván, beadta lemondását.

Khuen-Héderváry gróf tehát — írja a „Nemzet“ — a ki a kabinet-alakítást megkísérelte a Wekerle-kabinettel azonos elvi alapon, azonban a Wekerle által feltétlenül szükségesnek ítélt garanciák nélkül, amellyel elöllegette számára a szabadelvű párt a bizodalmat, hogy ő a garanciák gyakorlati szempontból legértékesebbje nélkül képes keresztülvinni azt, a mire a Wekerle Sándor parlamenti kitünőségekből alakult kabinetje csakis a garanciák mellett vállalkozhatott volna?

Khuen-Héderváry grófnak nem lehet joga neheztelni azért, ha a tekintetből alapos és el nem oszlatható kételyekkel találkozunk. A szabadelvű pártnak még arra az esetre is, ha ő a Wekerle által igényelt biztosítékok mellett vállalkoznék a párt programjának megvalósítására, teljes joga van megfontolás tárgyává tenni, bir-e ő és az általa alakítandó kormány a parlamenti illetékes tényezők személyes bizalmára való egyéni jogosultságon kívül — szemben a lemondott kabinettel — azokkal a politikai egyéniségekre visszavezetendő személyes garanciákkal, a melyek a politikai sikernek biztosítékai?

A szabadelvű pártra nem lehet közömbös, hogy ki vállalkozik programja megvalósítására. Mert elveit kudarcznak ki nem teheti.

De azért semmi ok sincs — folytatja továbbá — fogadni Khuen-Héderváry gróf vállalkozását. Senki sem hiszi róla eddigi közéleti működése után ítélve, hogy a szabadelvű párttól azt, hogy a mereven elvi okokból előállott helyzetből személyes indokokból, személyes érdekek útján keressen kiutat, csak feltételezhetné is.

Aki ezekre építene a pártban, amelynek elvi alapja elég erős volt arra, hogy az ellene intézett megannyi személyes intrikától teljesen megszabaduljon, keservesen csalódnék. A szabadelvű párt, mint a parlament vezető faktora el is veszténé hivatottságát el is társzaná visszahozhatlanul a nemzet bizalmát. De ez nem fog bekövetkezni.

Konstantinápolyi képek

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Konstantinápoly! Van-e valaki, ki e szónak hallatára ne érezne valami különösét, van-e valaki, a kinek agyát ne töltenek el a legkülönböztetebb gondolatok, ha e város nevét hallja, s van-e valaki, aki e városról hallott és olvasott, s ne kívánczoknék oda! Nem hiszem.

Az a város ez, mely Európa délkeleti sarkán már üsdők óta nagy jelentőséget egyesített magában, mely székhelyül szolgált a római császároknak, melyen átvonult a népvándorlás alkalmával az Európát ma lakó népek elődeinek egy csoportja, mely keresztül menve a két nagy vallás, a kereszténység és a mohamedánizmus küzdelmein, végül is a törökök birtokába került. Eseményekben és változásokban gazdag történelme, mely korszakokat alkotott, már maga is érdekessé teszi előttünk e várost, de ha arra gondolunk, hogy minden egyes korszak ráütötte a városra jellemző bélyegét, hogy századok múltán is mutassa egykori létezését, akkor igazán boldogok vagyunk azon helyzetben, hogy ez ősvárost megtekinthetjük.

A várost magyarai gyarmatosok alapították Kr. e. 685-ben a delphi orakulum jóslatát követve. Később a perzsák, majd ismét a görögök kezébe került, míg végre szabad város-

nak nyilvánítottván, lakói több száz éven által boldogan éltek, addig, míg Septimius Severus római császár a várost el nem pusztította. Nagy Konstantin — kiról mai nevét nyerte is — a várost újra felépíttette és fővárosává tette. A rómaiak idejéből sok érdekes emlék maradt fenn a mai napig is. Az ezutáni görög uralom szintén sok szép emlékket gazdagította a várost. 1453-ban II. Mohamed elfoglalta, azóta török kezben van.

A török nép ethnographiai szempontból a legérdekesebbek közé tartozik. Nép, melynek életmódját, szokásait, viseletét a vallás szabja meg, mely eredetiségben utánozhatlan, s melynek tettei a mellett, hogy különöseknak tetszenek az európai szemnek, azt mégis jólesően gyönyörködtetik. Ami a Keletnek mindnyájunk által elismert varázsát kölcsönzi, annak magyarázatát mind a mohamedánizmus hatása alatt élő törökökben találjuk fel. S e varázs, mely elragadja a szemlélet, mely minket az „Ezer egy éj“ meséire emlékeztet, körül fogja az egész várost, s harmonikusan vegyül össze a mindenben észrevehető török jelleg a régi klasszikus emlékeivel.

Lelkemet lekötötte e kép látása, s habár érzem, hogy tollam gyenge is lesz e szépségek leírására, megkísértem mégis a szebb jeleneteket leírni, s azoknak reám tett hatását visszaadni.

Kiathané.

Európai édes vizek.

Galatát Stambullal az u. n. „Jeni köprü“, ujhíd, köti össze. E hidnak mindkét oldalán a helyi érdekeket szolgáló hajóknak állomásai vannak, honnan különböző irányba törekvő hajókra szállhat fel az ember. Egy ilyhajókra felszállva az új hídton az aranyzarvából végig hajóztunk, hol kiszállva, a temetőnek használt ejubi dombon átkelve Kiathanéba jutottunk, mely az aranyzarv legészakibb pontjától terjed el. Az öbölbe két kisebb folyócska fut be, s ezen folyócskák völgye magasabb hegyek által van környékezve. E helyet nevezik a törökök Kiathanének, mig az európaiak (vagy mint a török nevezi őket frenkek) megkülönböztetésül az ázsiai édes vizektől, európai édesvizeknek. E völgy, mely tavaszi napokon igen szép látványt nyújt gazdag rétejeivel és szép, magas platánjaival, kedvencz mulatóhelyét képezi a török világnak a pénteki napokon. A frenkek vasárnap szokták tömegesen felkeresni. De azért akár pénteken, akár vasárnap menjen is ki az ember, mindig talál ott európai törökkel vegyesen. Ennek oka az, hogy pénteki napokon az európaiak mennek, törököket nézni, mig vasárnap a törökök európaiakat nézni. Pénteki napokon azonban rendesen élénkbb a kiathané.

Khuen meghívása.

— Bécsi értesülés. —

Khuen-Héderváry gróf nevét — mint a „Neues Wiener Tagbl.“ értesül — szerdán említette először a király Wekerle előtt. Ő felsége megkérdezte Wekerlét, hogy mit szólna Khuen-Héderváry miniszterelnökségéhez?

Wekerle azt felelte, hogy semmi okarra, hogy a bánt ajánlja utódjául, mert hisz ez ő vele (Wekerlével) ugyanegy alapon áll.

A király erre azt az ellenvetést tette, hogy nagyban hozzájárulna a helyzet tisztázásához, ha alkalom nyílnék megismerni a horvát bánt nézeteit is. Így történt, hogy Wekerle maga telegrafált Khuen-Héderváry grófnak Zágrábba, jöjjön azonnal Bécsbe.

Időközben, úgy látszik, elhatározták Wekerle lemondásának elfogadását. Erre nézve első sorban az volt irányadó, hogy a korona a pair-subba beleegyezni nem akart, továbbá az a lehangoltság, melyet az udvar köreiben a magyar kormány azon taktikája miatt éreztek, amelyet ez a polgári házasság képviselőiben tanusított. Felette kedvezőtlen benyomást keltett különösen Szilágyi igazságügy miniszter több nyilatkozata, melyekkel nagyon kicsinyítő kifejezésekben ítélte a főrendiházról és a főpapságról.

Khuen-Héderváry csütörtök este érkezett Bécsbe és hosszabban értekezett pénteken Kálnokyval és Wekerlével, mire a király pénteken délelőtt kihallgatáson fogadta. Midőn aztán Wekerle délelőtt a királlyal megjelent, értesült róla, hogy lemondása elfogadott. A király különben nagyon kegyesen bocsátotta el Wekerlét a ki maga részéről megígérte, hogy Magyarország és a szabadelvűség érdekében köteleességének tartja majd, hogy a bánt a kabinet megalakításában támogassa.

A N. Fr. Pr. egyik munkatársa még pénteken beszélt Khuen-Héderváry gróffal és véleményét kérte a helyzetről. A gróf többek közt ezeket mondta:

Arra a kérdésre, hogy a régi kormány egy vagy több tagja belép-e az új kabinetbe, nem felelhetek. Kérdést én meg nem intéztem senkihez, de nem vagyok képes semmiféle okot se fölfedezni arra, hogy ezt a közremunkálást megtagadják, amikor egy program keresztülviteléről van szó, melyet a távozó kormány dolgozott ki és képviselt a parlamentben. A személyi kérdés különben még egészen háttérben áll és

megoldásához majd csak akkor közelít, ha Budapesten körülnéztem. Megérkezésem után azonnal érintkezésbe fogok lépni a szabadelvű párttal és hozzálatok, hogy a legfelsőbb helyen vállaimra rótt feladatot teljesítem.

A második kérdés az volt, hogy Khuen-Héderváry gróf horvát báni minőségében utazik-e le Budapestre, vagy pedig lemondott már ezen állásáról?

A gróf ezt felelte:

— Ez idő szerint még horvát bánt vagyok és nincs semmi okom arra, hogy mint ilyen beadjam lemondásomat. Ha nem sikerülne a szabadelvű pártból miniszteriumot alakítanom, akkor lemondok a kabinet-alakításról és maradok horvát bánt.

Bécsi hírek a válságról.

— június 2.

Bécsből jelentik június hó 1-éről: A Wekerle-kormány bukása itt óriási feltűnést keltett. Egyes lapok, melyeknek esti kiadásai a lemondás híre nélkül jelentek meg, külön kiadást nyomattak. A szerkesztősegeket már délelőtt ostromolták hírekért. A kávéházakban az emberek egymás kezéből tépték ki a lapokat.

Az a hír, hogy Khuen-Héderváry gróf bizatott meg a kabinet újjalakításával, szintén meglepett. Egyáltalában meglepett a gyorsaság, melylyel az események egymást követték. Az esti tőzsdén a hír nyomásztólág hatott különösen a bécsi földhitelintézet és a magyar hitelbank részvényeire, mert a két intézet összeköttetésben van a valutaszabályozásokkal.

Általános az a benyomás, hogy az udvari körökben nem annyira a polgári házasságot kifogásolják, mint az eddigi miniszterek személyeit és azért a javaslatokat más államférfiakkal akarják diadalra juttatni.

A „Neues Wiener Tagblatt“ holnapi száma vezércikkben beszél meg a Wekerle-kormány lemondásáról, melyben következőket írja többek között:

„Az a férfiú, ki eddig Magyarország miniszterelnöke volt, gondoskodott róla, hogy neve feledésbe ne merüljön. Egy oly politikai karakter, mint amilyen Wekerle volt, mely barátokat von az emlékezet talajába. Politikai tevékenysége délelőtt Wekerle ama fordulatok egyikével, melyre csak kiváló gondolkodók bukhatnak, demokrata szabadelvű természetének egész nagyságában tűnik fel. Egy hajszál sem engedett alapelveiből. Nem csodálkozunk azon az ujjongáson, melylyel Wekerle demisszióját ellenségei most fogadják, de azt hisszük, hogy a szellemet, mely eddig a magyar kormányzatot lelkesítette, nem fogják elnémíthatni. Nem vagyunk proféták, nem akarunk elébe vágni a Budapestben most megalakuló új kormánynak, tisztában lesz ugyanis nemsokára, hogy melyik a Magyarországon ma egyedül lehetséges irányzat.“

Wekerle ünneplése.

— Ujabb részletek. —

Tegnap délután sűrű köd miatt a Wekerle hazaérkezésekor kifejtett meleg ovációkról még a következő részleteket jelentik:

Mintegy tíz óra lehetett, midőn a szabadelvű kör nagy erkélyének ablakai becsukódtak és az óriási néptömeg a legnagyobb rendben és csendben, úgy szólván szótlanul a fűdő-utcán át kivonult az Andrassy-utra. A sokaságban ekkor már az ifjuság elemei domináltak, főleg egyetemi hallgatók, kik nem akartak az estől bucsuzni a nélkül, hogy Eötvös Károlynak és elvtársainak nem mutatták volna be tiszteletüket. A menet kivonult ennél fogva az Andrassy-uton levő Hübner-udvar elé, (melynek magas földszintjén gr. Károlyi Gábor bírja a 2. és 5. számú lakosztályokat) hogy ottan Károlyi Gábornak és Eötvös Károlynak tiszteletére külön tüntetést rendezzenek. Károlyi Gábornál éppen akkor keltek fel az ebédől, vendégei voltak Horváth Adam, Hentaller Lajos, Csillag dr. és Reiner dr., kikhez később még csatlakozott a sajtó néhány képviselője, Eötvös ellenben nem volt jelen. A társaság a tág, széles erkélyvel bíró vörös, sarokteremben időzött, mely néhai Károlyi Gábornak volt boudoirja és fogadó szalonja, és midőn a néptömeg az ablakok alá ért, kinyitották az erkély ablakát és parkányához Károlyi Gábor lépett.

Előbb még az ifjuság nevében Pap Zoltán dikciózott, ennek szerencsés befejeztével pedig Károlyi Gábor emelt szót. Szomorú de igaz dolog — ugymond — hogy nem nálunk és parlamentünkben, hanem mindig Bécsben buknek el kormányaink. De soha kormánynak még oly dicsőséges bukás nem jutott, mint a polgármiszteriumnak, mely nem kellett Bécsnek, ahol csak azt respektálják, aki mágnás, vagy pap. Bizik a nemzet szívósságában, mely nem hagyja magát orránál vezetni és amely nem engedi végleg elbukni a nemes eszmét, melyet diadalra kell — és fognak is — juttatni.

Utána a néptömeg Horváth Adamot kívánta hallani és előbb nem is nyugodott, míg Kecskemét város felső kerületének kedvelt képviselője meg nem jelent az ablaknál. Horváth Adam röviden beszélt, de a mily röviden, oly érdekesen, oly gyújtóan és izgatóan. „Önök jól tudják“ — így kezdé beszédét — „mennyi gyanúsításnak és rágalomnak voltunk kitéve mi tizenketten (Kialtások a tömegben: „apostolok!), de ma a Bécsből jött ideiglenesen leverő hírek fényesen igazolják akkori jóslatunkat, álláspontunkat. De se baj! Egy eszmét nem lehet egy miniszterkrizissel elbuktatni és az egész nemzet közakarátát nem lehet udvari cselszövényekkel meghamisítani — az az akarat, az az eszme meg fog valósulni!“

Az Andrassy-uton hazafelé vonuló egyik csapat egy bérkocsival találkozott, a benne ülő utasban pedig csakhamar felismerték Eötvös Károlyt. Azonnal megállították, körül-

Igen érdekes a völgyön végig tekinteni. Ott áll a II. Mahmud szultán által épített nyaraló, majd távolabb a mostani szultán kioszkja, melyben azonban egy-két szernél többször nem volt a szultán. A folyó mindkét oldala magas fákkal van beültetve és csinos fahidak vezetnek át rajta. S aztán az a tarkaság, a mely itt nyüzsg! A parton mindenütt emberek, nők, gyermekek ülnek, a vizen a kaikoknak (csolnak) egy megszámlálhatlan mennyisége. S az emberek mindenütt vigák, mosolygók; evással, ivással énekléssel, s különböző játékokkal töltik az időt. A különféle alakú kocsik százai haladnak a parton, s közöttük ügetnek büszke paripákou a török előkelő férfiak. Az elegánsabb nők, a legkülönfélébb színű feredésekben (selyem köpeny). Arcukat átlátszó hófehér mousselin fátyol fedi. Ők nem vegyülnek a nép közé, kocsijukat nem hagyják el, de itt ők is több szabadságot engednek meg maguknak, mert kacser pillantásaikkal magukra vonják az idegen figyelmét. Ugy ők mint a parti fák alatt ülő asszonyok keveset törődnek ilyenkor a szigoru tilalommal, s fényes, nagy fekete szemeket ugyancsak forgatják, s nem félnek sem a fekete eunuchoktól, sem a rájuk vigyázó rendőröktől. E közben szívják cigarettéiket, fogyasztják a magukkal hozott ételnemüket

és gyönyörködnek a hokka-baz (szemfényvesztő) és a karagöz (árnyképjátékos) játékaiban. — Tűzesszemű barna czigányasszonyok járnak közöttük, míg másutt a férfiak egy csoportba verődve tambura hangjai mellett énekelnek egyhangu török melódiákat és tapsolnak hozzá.

Szóval a kiathané a török népelet megfigyelésére a legalkalmasabb hely. Az egész tömegnek naiv képe van, hogy az emberlelke mosolyog, látva őket. Korcsmak — melyek itt nálunk, ily helyeken elmaradhatatlanok — náluk nincsenek, csak egy pár kávé sátorát lehet látni közöttük. Édességeket, pereczet, pisztáncot (mogyoró szerű) egyes emberek közöttük járkálva árulnak.

Naplemente előtt körülbelül egy órával az egész mulatóhely mozgalmas képet ölt. Mindenki készülődik haza, hogy naplementekor (az ő időszámításuk szerint ekkor van 12 óra) midőn az esteli ima kezdődik, mindenki a templomban lehessen. A nap leszáll a hegyek mögé, a violaszínű ég szép háttérrel alkot a sárgás színű légkörnek. S aztán megindul a kaikok serege, s a Kiatharé csendes, elhagyott lesz. — A karcsu, hegyes orru, aranyozott csolnakok sebesen hasítják a vizet. Némelyiken sok-sok színű selyem feredésbe öltözött nők vannak, csolnakukat fekete herélt hajtja;

másikon egyenruhás török rendőrök, magas, sötétpiros tezzel a fejükön szelik egyenlő evező csapásokkal a vizet. A csolnakok közt egész verseny keletkezik, egyik a másik mellett siklik ügyesen tova. A férfiak egyhangu éneke összevegyül a kaikcsik (csolnakosok) kiabálásával és az evezőcsapások által felvert hullámok csobogásával. Majd egy propeller halad el a könnyű csolnakok mellett. Gőz által hajtott kereke felkavarja a hullámokat. A hullámok mindig odébb és odébb terjednek, s ha csolnakot találnak utjukban azt felkapják hátukra, majd ismét leeresztik egy mély hullámvölgybe, s aztán terjednek tovább.

Egy és fél órai csolnakázás után ismét az új hidhoz közeledtünk. Már messziről hallottuk az egyes minaretekről imára hívó muzsizin szavát, ki a világ négy tája felé fordulva ezt éneklé törökül: Isten nagy! Nincs Istenen kívül Isten! Mohammed az ő prófétája! Imádkozzatok!

A török nép besiet a osámikba, s midőn 12 óra van felhallatszik a kaszárnyák udvarán összegyűlt katonák háromszoros kiáltása: Pádisah csak jassa! (Eljen a szultán!) S aztán csend lesz ismét!... Vége a kiathanei mulatozásnak.

SZALAY KÁLMÁN.

fogták a kocsit és reabírták. Eötvöst, hogy ő is szónokoljon, a mire ez végre kénytelen volt reáállani. Felállt a kocsiban és beszélni kezdett, egyikét tartotta azon remek rögtönzésnek, minőhöz hasonló alig sikerül más szónoknak. Egy igazán nemzeti kormányra kellett most elbuknia — körülbelül ezeket mondta — és egy nagy dícső elvnek kellett kudarczot vallania az ellene szövetezett tényezők gonosz rossz-hiszeműsége folytán. Kik küzdöttek ez eszme ellen? Férfiak, kik eléggé vakmerők magukat „nemzeti” pártnak vagy „függetlenségeik”-nek mondani és a kiket ép azért sokáig nem ismert fel teljes valójukban a nemzet, éppen mivel a legszentebb nevek alatt küzdöttek. De most már le az álarczról! Most már ismerjük fel őket, hogy kik ők tulajdonképen! Ellenben vigaszt nyújt az a körülmény, hogy az igaz ügygyel tart a nemzet büszkesége, fiatalsága is, a mi az égboltnak a csillaga, az a nemzetnek az ifjuság lelkesedése, mely ébren tartja az élemedett emberekben az okosságát, a férfiakban a bátorságot. A magyarok istene tartsa meg sokáig boldogan és erőben a magyar ifjuságot.

E ö t v ö s szavai is leirhatatlan lelkesedést keltettek. Körülfogták, átölelték, majd hogy agyon nem nyomták. Azután lassan oszladni kezdett a tömeg, szépen, rendben távozott a fiatalság. Az imponzáns tüntetés komoly, méltóságos lefolyását nem zavarta a legesélyebb rendetlenség sem. Tizenegy órára már csendes volt az Andrassy-ut, vége volt mindennek.

IDÓJARÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 763.1 milliméter, délután 2 órakor 761.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 15.5, délután 2 órakor C° + 23.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor D. 4, délután 2 órakor N. 3. Felhőzet: reggel borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 18 milliméter.

Az aradi szintársulatról.

— Saját titkos levelezőnkől. —

Nagyvárad, június 2.

Leszkay András színigazgató megkezdte a vendégszerelést. Elsőnek Margó Czéliát léptette fel, ki egyes megszokással ötször játszott, mindannyiszor telt házak előtt. Színpadra került a „Boszorkányvár”, „Szegény Jonathán”, „Suhancz”, „Szultán” és „Rip-Rip”. Margó Czélia tavalyról kedvence volt a nagyváradai közönségnek, nem csoda, hogy most is oly melegen fogadták. Minden fellépéskor virágözönnel árasztották el a jeles művészt, ki kicsi repertoírjának emegyöngyeiben valóságos lába hozta újból a nagyváradiakat. Margó Czélia mellett rögtön ki kell emelnünk a mi Sugár Arankánkat, a kinek mindig iskolázottabb és fejlettebb gyönyörű hangja még Margó Czéliának is imponált, úgy annyira, hogy valóságos verseny fejlődött mi köztük a színpadon.

Sugár Arankát most ismerték meg igazán, hogy őssze hasonlíthatók mások is. Csakúgy, mint tud az ember tiensz véleményét szerezni és alkotni az ő precíz, gyönyörű hangjáról, okos, diszkrét előadásáról és otthonos színpadi rutinjáról. Előre látom, hogy meghívessek önk is lepetve, majd ha társulatunk októberben berukkol Aradra. Nem fogják eléggé magasztalni tudni az önk mindig fejlődőbb, szorgalmas énekesnőjüket.

Fenyvesi Emil már Budapesten van, a mint írja erősen próbál a „Dolovai nábob leánya”-ból és a „Váljunkel”-ből a nemzeti színház művész tagjaival.

Itt a repertoír most is elég változatos, úgy annyira, hogy nap nap után még mindig telt házakról referálhatók. Rónaszéki Gusztai nem is hagyja magát, folyton fur — farag, csak hogy a közönséget kielégítse és a pénztárt gyarapíthassa.

Leszkay színigazgató még mindig nem érkezhettek meg Váradra, mert kis fia súlyos betegesen fekszik Aradon; de a mint halljuk tulvan minden veszélyen s így csak napok kérdése már, hogy az igazgató is át teszi szállását Váradra, természetesen ha Aradon a színpadi átalakítások meg történnek.

Az előadások precíz és összevágók, a díszletek szépek, az operettben Sugár Aranka kivül Bevičky Etel, Sz. Barts Aranka, Pajor Agnes tűnnek mindig ki, a férfiak közül Mezei Mihály a jeles tenorista, Hunyadi Józsa, Csátár, Foriss Pista, Rónaszéki és Solyom Lajos debütálnak.

A drámai előadások szintén nagy vouzerőt gyakorolnak a közönségre. Eddig itt először színpadra kerültek a „Bubospacsirta”, melyben Delli Emma mutatta meg, hogy milyen kitűnő művésznője a Leszkay szintársulatnak, méltó partnere volt Gál Gyula, a ki mélyreható képzettségével napról napra hasznosabb és pótolhatatlanabb lesz úgy is mint művész, úgy is mint rendező. A „Három testőr” meg kasza darabnak bizonyult, ezt legalább is tízszer fogják adni, hogy mindenki jegyhez juthasson, mert eddig azoknak, a kik a darabot látni akarták, fele sem jutott jegyhez. Valósággal ostrom alatt állt a pénztár. De szépen is ment az előadás. Különösen kitűnt Delli Emma Rónaszékiné, Rónaszéki Fenyvesi és Foriss, Herczeg Ferencz meglehet elégedve Leszkay színművészeivel, mert nem tudom adják e így az országban csak egy szintársulatnál is úgy a bohózatát, mint itt.

A „Csók” is színpadra került, melyben a kis Novák Irén tett ki magáért. Jaj ha önk látnák milyen szép tehetséggé fejlődik ez a kis-baba. Bábáj kedvi a színpadon, étre kelni látszik a festett erdő, a park a mikor az ő csacsogó ajka megszólal. Leszkay renekeit a mikor Novák Irént társulatához megnyerte. Gratulálunk Leszkaynak, de gratulálunk az aradiaknak is, a kik végre valahára hozzá jutnak a várva várt igazi naivához.

„Mongodin ur” „Az állatszeliiditő” Sugár Arankával, az utóbbi folyton műsoron van és nagy közönséget vonz a színházban. Nemsokára színpadra kerül itt először a „Libapásztor” operette Sugárral. Ezt követi nyomban a „Kis alamussi” új operette Bokortól, melyet még Aradon nem láttak. A „Bajazzók”-ból már folynak a songora próbák erősen, ugyszintén a „Zsidónó”-ból is, sőt az utóbbi már e hóban színpadra kerül.

Margó Celia ma a nyári idényre Leszkay társulatához alá írta a szerződést, havi 5 fellépés biztosításával.

A vizontlátásra!

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várak:

— Június 3. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként ospanék.

„ARADI KÖZLÖNY.”

1894. június hó 1-étől új előfizetést nyitotunk lapunkra.

Előfizetési árak:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Június hóra	1 frt	Június hóra	1 frt 20 kr
Június 1-től szeptember 30-ig	4 frt	Június 1-től szeptember 30-ig 4 frt 80 kr	
Június 1-től december 31-ig	7 frt	Június 1-től december 31-ig 8 frt 40 kr	

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny” minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kérjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megadják, szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjen.

Nyáron az egész furdó-idő alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, meg akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési penzek az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

HIREK.

Június 3. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Klotild. — Protestáns naptár: Klotild. — Izraelita naptár: Schelohasch. — Görög-keleti naptár (május 22.): Baziliszka. — A nap két 3 óra 55 perczkor, nyugszik 7 óra 29 perczkor.

Június 4. Hétfő. Róm. kath. naptár: Quirin. — Protestáns naptár: Quirin. — Izraelita naptár: Je. ha. — Görög-keleti naptár (május 23.): Mihály. — A nap két 3 óra 54 perczkor, nyugszik 7 óra 30 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület. II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Hölcsy-könyvtár nyitva van saerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Holyság: Polgári iskola, földszint.

Június 3. A hadastyánok júniálisa a Csálában.
Június 7. Az aradi kir. főgymnasium és állami reáliskola majlisa a csálai erdőben.
Június 10. Az aradi iparos ifjak önképe és betegsegélyző egyesületének júniálisa a Csálában.
Június 10. Iparosifjak júniálisa a Csálai erdőben.
Június 16. Kereskedő ifjak zártkörű táncvizigalma a Kossuth-szobor javára, a városliget nagytermében.
Június 17. A magyartársi polgári jótékony asztaltársaság júniálisa a Csálában.
Június 23. Az arad-buzsáki ifjuság táncvizigalma a buzsáki Sonntag-kertben.

— Az „Aradi Nyomdatársaság” felélel értesítjük, hogy mandazon sürgős munkákra nézve, melyek a vasárnapi munkaszünetből kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (Kiss Ernő-utca 4. szám.)

— Aradiak Wekerlehez. Abban az óriási lelkesedésben, melylyel a liberális egyházipolitikai reformok mellett olyan példátlanul imponzáns módon megnyitkozott magyar közvélemény Wekerle Sándor dr., volt miniszterelnököt valósággal körülrajongja, résztvesznek Arad liberális gondolkozású polgárai is. Tegnap este a következő rövid, de lelkes hangon tartott sürgönyt menesztették Wekerlehez:

Nagyméltóságú és Kegyelmes

Dr. Wekerle Sándor urnak;

Budapest.

Hódoló tisztelettel ragaszkodunk Nagyméltóságodhoz, mint a szabadelvű haladás rendíthetetlen előharcosához. Ég vezérelje, hogy elveit diadalra vezetve élvizhessen nagy munkája babérjait.

Az aradi szabadelvű polgárok.

Az aradi polgárság liberális gondolkozású része tegnap este, előértekezletet tartott. Ezen egy nagy értekezlet megtartását készítették elő, amely értekezleten Aradváros egész polgársága ki fogja fejezni Wekerle Sándor volt miniszterelnök liberális gondolkozásához és hazafias magatartásához a szerencsekívánatait. Örömmel üdvözljük a szabadelvűség aradi híveinek mozgalmát, mely újabb bizonyítéka annak, hogy Arad város polgárai mindenha készséggel lépnek sorompóba akkor, mikor az igazi, tiszta szabadelvűség diadalra juttatásáról van szó.

— Rendkívüli kiadásunk. Az „Aradi Közlöny” tegnap délután ismét bocsátott ki rendkívüli kiadást a bonyodalmas politikai helyzetről. A rendkívüli kiadás szövegét képező érdekes táviratot bővebb részletekkel együtt lapunk maj számának élén találják olvasóink.

— Spiegelfeld József báró, vezérőrnagy, aradi várparancsnok, Temesvárra utazott, honnét Waldstädten János báró tábornagy, hadtestparancsnok és vezérkarának kíséretében taktikai táviratvizsgálásra indult. A lovagi törzs és töltszettek Facset felé vették útjokat s tegnap Buzsiáig jutottak el.

— A vízvezetési és csatornázási szerződések. Az aradváros vízvezetékére nézve Mayer J. F. liwerpooli bankárral, csatornázására nézve pedig John Hughes és Charles Lancaster londoni lakosokkal, mint a Sohne-féle elköltöztető rendszer szabadalomtulajdonosaival kötendő szerződések már teljesen elkészültek két-két eredeti példányban a tiszt ügyészi hivatalban. A csatornázási szerződés előirányzati összege, a melyen belül mozoghatnak a vállalkozók, 778345 frt 76 kr. Mindkét szerződésről még csak az aláírások hiányzanak. A szerződések aláírásának napja folyó hó 15-ére van kitűzve, a mikorra Mayer J. F. liwerpooli ban-

kár és Charles Lancaster, mint a «Hughes and Lancaster» cég képviselője Aradra érkeznek.

— A villamvilágítási pályázat. Aradváros villamos világítására kiírt pályázat folyó hó végével lejár. A feltételeket a tanács megküldötte az ismertebb elsőrangú cégeknek, a kiknek még nem küldötte, már elkérték. Pályázat még eddig nem érkezett be egy sem, de van kilátás rá, hogy az összes elsőrangú cégek pályázni fognak.

— Vasárnapi munkaszünet. A közönség figyelmébe ajánljuk azt a körülményt, hogy az ünnepi munkaszünetről szóló törvény értelmében június havától kezdve vasárnapként délelőtt tíz óra koráig tartanak be a üzletek. Ez az intézkedés tehát már mára, mint június hó első vasárnapjára, érvényesül.

— Az aradi szerb esperesség. Az aradi szerb esperesválasztmányának megfellebbezett azon eredményét, mely szerint Jevrits György választatott meg, — mint már jeleztük — a temesvári szerb püspöki szentszék a fellebbezés elutasításával jóváhagyta. A szentszék határozatát a fellebbezők nagy méltatlankodással fogadták s elhatározták, hogy a szentszéki határozat és a választás megsemmisítéséért a karlócai érseki székhöz fognak fellebbezni. A választás kért megsemmisítésének képezi az indokát, hogy azoknak a szavazatát is elfogadta a szavazatszedő bizottság, a kik a hitközségi választók két év előtt érvényes volt névjegyzékében szerepeltek.

— A honvédlaktanya kibővítése. Aradváros gazdasági széke holnapoz egy hétre tartja meg az árlejtést az aradi honvédlaktanya kibővítési munkálatainak vállalati uton való érvényesítésére. A munkálatokért számos aradi vállalkozó fog küzdeni.

— A polgármester évi jelentése. Egy vastkos, külsőre is tekintélyes kinézésű könyv jelent meg tegnap. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester jelentését tartalmazza ez a könyv Arad város törvényhatósága tavalyi köz- és beligazgatási viszonyairól. Az első cím a közegészségügyet érinti, a mely konstatálja, hogy Aradon az előző évhez hasonlítva általában kedvezőbb közegészségügyi állapot fejlődött. A város területén elhalt összesen 1361 egyén. A halálozások évi aránya a polgári népességhez képest 1000: 27. 2. Legkedvezőbb volt novemberben, 1000: 20. 6., legkedvezőtlenebb januárban, 1000: 40. 2. Az egy éves korig elhaltak számát a városi halottak 32 százaléka képezi. A népesség és című czikkéből megtudjuk, hogy a városi újszülöttek száma a városi lakosságból elhaltak számánál 320-al magasabb. Az újszülöttek évi aránya a polgári népességhez képest 1000: 34. 5. Házasság a múlt évben 460 kötöttet. Igen érdekes ez czimben azon rész, mely az 1890-iki népszámlálás adatait tünteti fel. Szól pedig a következőképen: Az összes polgári népesség volt: 1852. évben 22398; 1857. évben 26959; 1869. évben 32725; 1880. évben 35556; 1890. évben 42052. Az 1890. év eredményéhez hozzáadván az 1356 közöshad-seregbeli, 253 honvéd és 21 csendőr katonát, a tényleges lakosság 43,682 lélekre rug. A 42,052 polgári népességet véve kiindulásul, esik egy □ kilométerre 375,46 lakos 5175 lakóház. Férfi 19,918; nő 22,134; 1000 férfire esik 1111 nő. Korszerint a lakosságnak 32,74 százaléka 0—15; 41,90 százaléka 15—40; 19,41 százaléka 40—60; 6,79 százaléka pedig 60 éven felül. Nőtlen 11,610; nős 7755; özvegy 614; elvált 32. Hajadon 11,614; férjes 7563; özvegy 2856; elvált 65. A lakosság 5797 lakóházban és 11,271 lakásban élt. Közbiztonság. A személybiztonságot három gyilkossági kísérlet öngyilkossági kísérlettel párosulva és

egy gyilkosság öngyilkossággal kapcsolatban zavarta meg, míg a vagyonbiztonság nagyobb mérvű bűntények által veszélyeztetve nem volt. Tűz 26 esetben volt, a tűz által okozott kár bevallott összege 37,243 frt 95 kr. A közgazdaság és a dó czimű fejezett megemlíti, hogy a házak értéke az egész éven át emelkedett, míg az üres háztelkek és földek az előző évben elért legmagasabb árakat tartották meg. Az ingatlan forgalom 423-ról 501-re, az ingatlan birtokosok száma 3502-ről 3539-re, az ingatlan forgalom értéke pedig 1,015,010 frtről 1,808,500 frtra emelkedett. Az adóviszonyainkban hanyatlás jelentkezett; a mit azon körülmény tanúsít, hogy jöllehet az előző 1892. évben befizetett 569,950 frt 20 és fél krral szemben az 1893. évben 643,552 frt 36 kr, tehát 73,592 frt 15 és fél krral több lett befizetve, mégis az év elején mutatkozott 123,889 frt 46 kr, közadó hátralék az 1893. év végén 146,670 frt 34 krra vagyis 18,38% -nak megfelelő 22,780 frt 78 krral emelkedett. A katonai ügyek a fennálló törvény- és szabályrendeletek szoros figyelemben tartásával pontosan vezették. Az építkezési kedv a múlt évben örvedetesen javult. A lakosztályok szaporodtak: a belvárosban 115-el Sarkad külvárosban 22-el, Pernyáva külvárosban 52-el, Sága külvárosban 5-el, Poltura külvárosban 2-el, Gáj külvárosban 2-el. A következő fejezetek a közlekedési ügyekről, partvédművekről, az iskolaügyről szólnak. Ez utóbbiban megtudjuk, hogy az összes községi iskolák szükségletére a múlt évben 78,884 frt 64 kr volt előirányozva, kiadott 77,154 frt 11 kr, a megtakarítás 1730 frt 53 kr, (Az iskolaügy egyéb adatait az iskolafelügyelő évi jelentéséből annak idején körülményesen ismertettük.) Szól azután a jelentés a szegény- és árvaügyről, majd a vagyoni és pénzügyi állapotról, melyben említésre érdemes mozzanatok nem merültek fel. Végül következik a hivatalok és tisztviselők működéséről, a vágóhidról és az állategészségügyről szóló fejezetek. A roppant tanulságos és érdekes évi jelentést ki fogják osztani a köztörvényhatósági bizottság összes tagjainak.

— A töltényraktár. Az aradi honvéd gyalogság töltényraktára a vásártéri honvédlaktanyával szemközt már egészen felépült. Az új töltényraktárt legközelebb át is veszi a vállalkozótól a vegyes bizottság.

— Martirok zár alatt. A Memorándum-perben elítéltekkel szemben, Szilágyi Dezső elrendelte, hogy azok esetleges szökésükre kikísérletek meghiusítása végett internáltassanak, ki-ki saját lakóhelyén s ott rendőri felügyelet alá helyeztessenek addig, míg pörök a telebbezés következtében eldől.

— Az aradi kistözsédek mozgalma. Ama körülmény, hogy a Lajthántuli tartományokban a vasárnapi munkaszünet a kistözsédekre is teljes mérvben kiterjesztetett, Magyarországon is élénk visszhangot keltett a kis tözsédek körében. A budapestiek után tegnap este az aradiak is akcióba léptek. Bauer Gyula felhívása folytán az érdeklődők nagy számban jelentek meg tegnap este 8 órakor az iparosház kistermében, hol Bauer Gyulának az értekezletnek elnökül történt megválasztása s többeknek hozzászólása után egyhangulag kimondatott, hogy az aradi kistözsédek nevében a város képviselője útján felterjesztés tétessék az országgyűlés képviselő házához, kérve a vasárnapi munkaszünetnek a magyarországi kistözsédekre leendő kiterjesztését is, azon megjegyzéssel, hogy az élelmiszerek elárúsításával foglalkozók az esti órákban két órán át üzletüket nyitva tartani kötelesek. A mozgalom hatályosabb megindítása végett az értekezlet megválasztotta: Bauer Gyula, Weisz Dávid és Kosminkó Lipót tözsédséket, valamint Kiss Ferencz ipartestületi titkárt bizottsági tagok — illetve

kiküldöttek, kik az illetékes helyen a kellő lépést megteendik, hogy ezen ügy az országgyűlésen szükség esetén interpelláció tárgyává is tétessék. Hogy pedig az érdeklődők lehetőleg teljes számban bele vonassanak a mozgalomba: Bauer Gyulánál (Fötér); Weisz Dávidnál (Kossuth utca); Garay Sándornál (Boczkó utca); Kirschner Dávidnál (Kápolna utca); Weisz Móránál (Vörösmarty utca); Bildhauser Lajosnál (Wesselényi utca); Kohndénéél (Fötér); Keresztes Ákosnál (Szabadságtér); és Dreihlinger Lajosnál (Sarló utca) aláírási ivenk lesznek a mai naptól fogva Csütörtökig vagyis f. hó 7-éig kitéve, felkérve az összes kistözsédek, hogy ezek közül bármelyik iven aláírni és 20 kr. költséget lefizetni sziveskedjenek. A nagygyűlés — melyen az ügy részletei teljesen meg fognak állapítottani: Csütörtökön délután 3 órakor fog az iparosház kistermében megtartani, melyre ezennel meghívatik Aradváros összes kistözséde.

— A szerb hitközségi választmány ujjaalakítása. Az aradi szerb hitközség választmányának harmincz tagja közül tizet kisorsolnak s helyüket újabb választás útján töltik be. Az új választás — mint értesülünk — még június hó folyamán meg fog ejtetni.

— Egészségügyi intézkedés. Hieronymi Károly belügyminiszter ép olyan üdvös, mint fontos rendeletet adott ki a torokgyikból felgyógyult gyermekeknek iskolába bocsátása tárgyában. Igen gyakran megtörténik ugyanis, hogy a difteritiszből felgyógyult tanulókat két, sőt egy hét múlva is iskolába küldik, tehát még akkor, a mikor a betegség nem vesztette el teljesen fertőző képességét. A belügyminiszter ezért szigorú utasítást adott ki, a mely szerint difteritiszből felgyógyult gyermekeket csak teljes négy hét után szabad iskolába eresztetni.

— Felhőszakadás Gyorokon. Folyó hó 1-én, pénteken óriási felhőszakadás dühöngött Gyorokon, melyhez hasonlóra az itt élő legöregebb emberek sem emlékeznek. Délután tört ki a vihar és a felhőkből, mintha nyitott rések támadtak volna az égen, olyan vehemenssen ömlött az eső. Még szerencsétlenség is történt. Molnár Lajos, Nádasdy gróf uradalmi kasznár házába — mint értesülünk — a villám beleütött, sőt mi több a szobába is behatolt a villám ütése és szobátüz is támadt, melyet elnyomtak. Az Andrányiféle szőlőben — értesülésünk szerint — a rigolirozást teljesen tönkretette és még sok kárt okozott. Az idén amint látszik ugyancsak záporos és jégveréses év van, mely a szépen mutatkozó termést tönkre fogja tenni valószínűleg.

— Arad a közegészségügyi kongresszuson. Szeptember hó első kilencz napján tartják meg Budapesten a 8-ik nemzetközi közegészségügyi és demografiai kongresszust, melyre Aradváros tanácsát is meghívták. A várost a kongresszuson Posgay Lajos dr. tisztí főorvos képviseli.

— Suciúek taborából. A nemzetiségi pakfong martirok két szájhőse: Lukács László és Albini Septimiu a memorandum tárgyalásakor hosszú táviratot menesztettek a belügyminiszterhez, melyben az összes vádlottak nevében panaszt emelnek a hatóság és a városi közönség ellen életbiztonságuk veszélyeztetése s bántalmazásuk miatt. A belügyminiszter az ügyet alaposan megvizsgáltatta, minden nemű és rangú tanu hallgattatott ki, s ezek után leiratában kimondja, hogy „panaszukat teljesen alaptalannak találta. Ez nem hivatalos nyelvre fordítva azt teszi, hogy „hazudni méltóztattak.“

— Hány egylet működik Aradon? A belügyminiszter elrendelte az összes Aradon működő egyletek összeírását. Az összeírást a kapitányi hivatal teljesítette. Működésben van Aradon a következő 39 egylet:

Az aradi és vidéki román nők egylete. Az aradi polgári jótékonyági egylet. Aradi lloyd társulat. Az aradi zsidó komaegylet. Az aradi ipa-

rosok első betegsegélyző egylete. Az aradi Chewra Kadisa egylet. Az aradi izr. jótékony nőegylet. Az aradi izr. kiházasító egylet. Az aradi első Concordia egylet. Aradi Kaszinó-egylet. Az aradi Kölcsey-egyesület. Az országos vöröskereszt-egylet. Az aradi polgári lövészegylet. Az aradi gazdasági egylet. Az aradi tanítótestület segélyegylete. Az aradi köröslyászó egylet. Az aradi philharmoniai egyesület. Az aradi senekedvelők egyesülete. Az aradi dalegylet. A szárnyaskerek dal-kör. Az aradi tornaegylet. Az aradi jótékony nőegylet. Az aradi temetkezési egylet. Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár. Az aradi hadászegylet. Az aradi első hadastyánegylet. A magyar nyelvterjesztő és temetkezési egylet. A magyarországi nyomdászok és betűöntők egylete. Az aradi „Maros” evezősegylet. Az aradi asztalosok szakegylete. Általános munkás betegsegélyző egylet. Az aradi első temetkezési egylet. A kádár segédek szakegylete. A pinczér betegsegélyző egylet. A szabómunkások szakegylete. Az aradi munkás dalegylet. Az aradi kereskedő ifjak egylete és Az aradi versenyegylet.

— **Arlejtések a városnál.** Aradváros gazdasági széke holnap délelőtt a városi földek berbeadására és a város tűzifaszükségletének szállítására arlejtést tart.

— **Új mérlegház.** Aradváros közönsége a Fa-utcában egy második gabonavásári mérlegházat építtetett. Az új mérlegház már elkészült.

— **Tűzoltók keresztetnek.** Az Aradváros által szervezett állandó tűzorségnél két, egyenkint 360 frt fizetéssel, egyenruha és csizmailetményenyel, valamint nyugdíjképesseggel javadalmazott tűzoltói állás jött úresedésbe. Az állások betöltésére Sztankovits Miklós tűzoltóparancsnok fogad el 30 éven aluli, katonaviselt, irni-olvasni tudó s legalább 165 csm. magas jelentkezőket. Mindket állás azonnal elfoglalható.

— **Egy leány öngyilkossági kísérlete.** Róczó Eva aradi cselédeleány, ki 16 tavaszt látott még illatos virágaival, tegnap délután a halálba akart menekülni — hanem hogy miért azt maga sem tudta.

Róczó Éva a Pécskai-ut 1 számú házban egy fűszerkereskedőnél szolgált, hol a rest cselédet párszor megpirongatták. A pirongatásra avval állt elő, hogy őt ne sértessék, külsőben hazamegy szüleihez. Szülei a szomszéd házban házmesteri állást töltenek be. Tegnap, hogy restségéért újra megpirongatták, valami különösét akart művelni: felakasztotta magát igazán diba, hanem csak hogy talán megijessze a környezetét. Egy órákor, mikor nem találta az asszonya, keresésére indul, midőn hallja olyan sóhajszerűleg mondani: Jaj istenem, jaj istenem... körül néz és megpillantja, hogy a pincze ajtóra kellő óvatossággal felakasztotta magát a derék leányzó két szál spárgára. A széket nem rugta ki a lába alól, kezeivel görcsösen ragaszkodott a pinczeajtó vasához. A megijedt asszony hamar az urát kivta és sikerült a leányt idején levágni, de ha le nem vágják is, nagy baj nem történik, mert úgy kapaszkodott, hogy nem fulladhatott volna meg, ha később veszik is észre a tettet. Mikor kérdezték tőle, hogy miért akart meghalni, azt felelte: *még unta m a szolgálatot.* A rendőrség részéről Leitner Ernő dr. kerületi orvos és Berecz Ferencz rendőrhadnagy jelentek meg az akasztott leánynál s konstataáltak, hogy a leány egészséges, a szive pedig majd meggyógyul.

— **Csendőr állomás felállítását** az aradi csendőrparancsnokság javaslatára engedélyezett a belügyminiszterium Csucsra. A csendőr állomás áll egy őrszektől és négy csendőrből. A javaslatba hozott iltyó i csendőr állomás felállítására vonatkozólag nem érkezett semmi.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők aradi vizsgáló bizottságának** a f. é. június havi vizsgálatok 9-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet 8-án déli 12 óráig az aradmegyei állampépítészeti hivatalnál fő-ut 7-ik sz. 1-ső emelet.

— **Lopás Szent-Miklóson.** Szent-Miklóson — mint nekünk írják — egy tűzérőmester szobájából Filip Léna ismert aradi tolvaj nő egy 140 frttal és marhalevéllal terhelt pénztárczát ellopott. A tolvajnót keresik.

— **Szerelmes gyerek.** Dumma Juon monyori lakosnak volt egy Pável nevű 15 éves fia, ki valahogyan belehabarodott egy szép, szemrevaló fátába. Hanem a kis fatucza

nagyon közzívü volt s nem akarta viszonzni a fellángolt érzelmét, mely ugyancsak dagasztotta Pável keblét. Pável e feletti keservében felakasztotta magát és meghalt. Egyel több a szerelem áldozatainak száma.

— **Tűzoltószerkek javítása.** Aradváros tanácsa tegnap tartott ülésén elrendelte a megrongált tűzoltószerelvények kijavítását.

— **Megszökött munkások.** Píkó Imre és Gagner János radnai asztalossegédek megszöktek a munkaadójuktól. A dologkerülőket nyomozza az aradi rendőrség.

— **A rendőrök puszkája.** A rendőreink fegyvereit egynémely korcsmai verekedés alkalmával történt közbelépésükkor megrongálták. A rossz rendőrpuskák kijavítását most rendelte el a tanács.

— **Telekkönyvi átírás.** Heitz Nándor eladja az aradi 5921. sz. telekkönyvben a 1. szám alatt felvett ingatlant Kun Ignác és neje született Gieszner Reginának 3900 forintért.

— **Pályázatok.** Irnoki állásra a hódásghí járásbírósnál 4 hét alatt; albirói állásra a námesztói járásbírósnál 2 hét alatt; vámaegdtisztai állásra a kassai fővámbivatalnál 14 nap alatt; iródavezetői állásra az eperjesi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; irnoki állásra a szolnoki járásbírósnál 4 hét alatt.

HYMEN.

Roser Jakob a magyarádi és ménesi borsözvetkezet irodafőnöke kedden f. hó 5-én esküszik örök hűséget Temesvárott Stern-Magyar Paula urnőnek.

Rösenberg N. Ferencz török, fiatal aradi iparos eljegyezte Hammer Mór aradi polgár kedves leányát Janka kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

† **Özv Steiner Hermanné** elhunytáról öszinte részvételt vettük az alábbi gyászjelentést: A legmélyebb fájdalommal tudatják alólírottak özvegy Steiner Hermanné szül. Weidenfeld Henriette asszonynak folyó évi június hó 1-én, reggel 4 órákor, hosszas és felette kínos szenvedés után, élete 61. évében történt gyászos elhunytát. Földi maradványai folyó évi június hó 3-án, d. u. 4 órákor fognak Vörösmarthy-utca 3. sz. alatti lakásáról, a helybeli izraelita temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Aldás emlékére. — Béke poraira! Aradon, 1894. június 1-én, Steiner Gyula, Kalmar Hugó, dr Kiss Dávidné sz. Steiner Leontin, Erdélyi Andor gyermekei. Kiss Dávid dr. veje. özv. Weidenfeld Bernáthné szül. Scheer sógornője. Kiss Hajnalka, Steiner Jenő, Steiner Elza, Steiner Dezső unokái.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) Az aradi magyar nyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egylet folyó évi június hó 3-án délután 6 órákor Kossuth-utca 5. szám alatt, Valenta András vendéglős külön helyiségében választmányi ülést tart. Tárgyszorozat: 1. Einöki jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Netami indítványok. 4. Új tagok felvétele. Az ülésre az összes választmányi tagokat meghívja az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) Az első népnépe. Az aradi dalegylet ma délután rendezi a városligetben az első népnépet az idei nyári szezonban.

Ha (hogy mindig ezt a „ha” szócskát kell használni) az idő el nem rontja a délutáni, városligeti népnépet, úgy az a kazoagtató és komoly műsorból itélve, igen sikerült, igen fényes lesz.

A mennyiben az ég az előző néhány napi rossz kedve ma is elbusulná magát s a harmatot felcsókoló napsugarak helyett — már nagyon is megint — esőt árasztana ránk, az esetre úgy a népnépe, valamint a táncvizsgálommal összekötött dalestély folyó hó 10-én — természetesen ekkor is csak kedvező idő esetén — fog megtartatni. — Tekintve pedig, hogy úgy a nappali, valamint az esteli belépti jegyeknek több, mint feleresze már elkelt, ez uton is értesíttetnek az illetők, hogy a megvett jegyek az ünnepelemek s illetve a dalestélynek bár mikor leendő megtartásáig érvényesek. A népnépe alkalmával egyidejűleg a dalegylet tiszti és működő kara egyleti diszben, csoportképen lefényképeztetni magát, hogy egy ily fényképpéldányt előnyösen ismert s Makón történt kántorrá választása folytán távozó karnagynak: Nagy Sándor urnak halás tisztelete jeléül átadjon. Magának a népnépelemek érdekességéből és élvezetességéből mi sem fog hiányozni, mert erről a jókedvű dalosokból alakult rendezőbizottság gondoskodott; bizonyos is, hogy ma a városliget hemzsegni fog a mulatni vagy s élvezetben fürdő látogatóktól, ha kicsinynek találna a liget bizonyulni, a rendezőség ezen is segíteni ígérkezett már, mert szerinte — neki ördöge is lévén — a szűk teret tágga is fogja varázsolni és azért dalosaink sokkal jobb szeretik, ha szűk lesz a liget, mint hogy ők szűköljenek és szűkölködjenek.

A népnépelemek egész menetét, a műsor szerint, a következőkben adjuk:

A népnépelemek délután 3 órákor kezdődik a következő műsorral: 1. Perczevés egy lábas tánc mellett. 2. Talicska-verseny szakadatla „halló” kiabálással. 3. Zsákbutás akadályokkal. 4. Póznamászás kénytelenségéből. 5. Ugrató- és szabad futóverseny. 6. Golyatáncz dudaszó mellett. 7. Karikavetés kikerülhetetlen nyereseményekkel. 8. Gordiusi csomó-oidás az összes nyeresemény és pályadíjak legnagyobbikával. 9. Plevnai csata, nagy látványosság a török-orosz hadjáratból, rendezve a „Lody”-féle műszinkör kitűnő bohóca és komikusa Napföldi Sándor által. 10. Szerie Alfonsó műszinköri művész mutatványai, szabadon vezetett lovakon személyzettel. 11. Légutazás a felhőkön tuli beláthatatlanságig minden életveszély kizárásával. 12. Végül Jagendorfer Adolf bécsi legihesebb athléta erőmutatványai és Birok-verseny közte és a birokra jelentkezők legerősebbe közte; jelentkezőknek ajánlatos a biroknak megkezdése előtt végrendelkezni.

Este fényes kivilágítás mennyei mécsekkel, csillagokkal és reflex-lámpákkal, a nagyfényözönben pedig: Tűzijáték. Az ünnepelemek kezdetétől befejeztéig katonaszenével s táncverseny.

A dalestély kezdete esti 8 órákor, melynek műsora következő. 1. „Hazám” Wusching K. P.-től. 2. „Debreceni népdalok” (pályanyertes mű) Méder M.-től. 3. „Dal a dalról.” (múdal) Szegedi E.-től. 4. „Szivhullámok”, (népdalegyveleg) Szentirmai E.-től. 5. „Beteg leány”, Edvessy-től. — A dalestély után pedig táncz kivilágos kiviradtig. — Belépti díjak a népnépelemekre: személyenkint 20 kr, gyermekek és katonák örmestertől lefelé a felét fizetik. Belépti díj a dalestély és tánczvizsgálomra 1 korona. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepelemek dalestély a legközelebbi vasárnapra halasztatik.

(=) A Hadastányok júniálisa. A becsülettel kiszolgált katonákból álló hadastányok rendezik ma júniálisukat a Csátában a zenekar alapjára. Részünkről is szívesen hívjuk fel a közönség figyelmét a mai júniálisra, mert a Nyári Béla alkaptány elnökelete alatt álló derék egylet megérdemli a pártolást. A nap programját a következőkben állapította meg a júniális rendező bizottság. Reggel 6 órákor riadó lesz, mikor is az egylet zenekara bejárja a várost. Indulás az erdőbe fél 7 órákor a városháztól, honnan özv. Scherocz Józsefné zászlóanyának mennek szerenádót adni, mely után kivonulnak az erdőbe. A táncz délután 3 órákor kezdődik az egyleti zenekar közreműködése mellett. A figyelmes rendezőség gondoskodott a tánczkör kihomokoltatásáról. Bérkocsik folyton fognak közlekedni és ismertető jelül zöld galy jelvényt fognak viselni. A tánczkörbe való belépti család jegy 1 frt, személyjegy 1 korona.

(=) Iparos ifjak júniálisa. E hó 10-én tartja meg az aradi iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete rendező nyári vigalmát a családi nagy erdőben. Kivonulás reggel 6 órákor zeneszó mellett az egyleti helyiségből (iparosház.) Belépti díj személyenkint 40 kr.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Fületlen lovak.** Kugler Márton aradi lakos egy napon azt vette észre történetesen amint az istállóba ment reggel, hogy lova jobbjelű füle hiányzik. Mindkét lónak jobb füle volt vágva. A megindult nyomozás nem vezetett eredményre. Rum József aradi lakost gyanúsították, kinek némi oka volt haragudni. Természetesen az ő szempontjából itélve, Kuglerre. A tegnapi végtárgyaláson a kir. törvényszék Rum Józsefet bizonyítékok hiányában felmentette.

SPORT.

+ Kirándulás kerékpáron. Az aradi torna-egylet kerékpározó körének a gyoroki kirándulásban részt vevő tagjait felkérem, hogy ma délután fél 2 órakor a korosolyázó egylet városligeti pavillonjánál pontosan megjelenni sziveskedjenek. V a n g y e l Géza h. menetparancsnok.

+ Nimródok figyelmebe. Aradváros tanácsa felhívja a vadászatra nem használandó lövegverek tulajdonosait, hogy a fegyvereket e hó 18-ig az adóügyi osztálynál, vadász fegyvereit pedig a kir. adóhivatalnál július végéig 20 frt-ig terjedő bírság terhe mellett jelentsék be.

TÁVIRATOK.

Wekerle Budapest diszpolgára.

Budapest, június 2. (Saj. tud. távirata.) A főváros törvényhatósága szerdán tartandó közgyűlésében indítványt tesznek, hogy Wekerle Sándor Budapest diszpolgárának választassák meg. Az indítványt a főváros nagy lelkesedéssel fogja fogadni, s előreláthatólag egyhangulag fogja megszavazni.

A cyankali ellenszere.

Budapest, június 2. (Saj. tud. táv.) Az orvosegylet mai ülésén Antal János dr., Bókai Arpád egyetemi tanár assistense bemutatott egy általa feltalált ellenszert a cyanali ellen a cobaltum nitricum szerben. Kísérletet is tettek állatokon, mely rendkívül sikerült.

Vaszary döntése s Szilágyi választól.

Pozsony, június 2. (Saj. tud. táv.) Nagy feltűnést kelt Vaszary hercegprimás döntése Kramolm Győző és társai fellebbezésére, melyet a katolikus hitközség azon határozata ellen nyújtottak be, hogy a katolikusok templomajtójukra kifüggesztett plakátok útján eltiltassanak a liberális gyűlésekről.

Vaszary érdemileg helyt adott a fellebbezésnek, kimondva, hogy a hitközség túllépte hatáskörét.

Pozsony, június 2. (Saj. tud. távirata.) Szilágyi Dezső miniszterhez a pozsonyi választók feliratot küldtek, biztosítva őt tántoríthatatlan ragaszkodásukról.

Gyilkosság Kiskőrösön.

Kalocsa, június 2. (Saj. tud. táv.) Kiskőrösön Kollár György odavaló lakost meggyilkolták. A gyilkosokat erélyesen nyomozzák.

Uj hadi törvényszékek Szerbiában.

Belgrád, június 2. (Saj. tud. távirata.) Nisben és Kragujevatzon közös hadi törvényszékek állíttatnak fel. Hatásköre ezen törvényszékeknek hazaárulással, felségsértéssel vádolt egyének felett itelni.

Az új francia képviselőházi elnök.

Páris, június 2. (Saj. tud. táv.) A képviselőház 229 szavazattal Casimier-Perier választotta elnökévé. Bourgeois a radikálisok jelöltje 187 szavazatot kapott.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi gabonaüzletti hetiszemlé.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, június 2.

(S. ss.) Az időjárás egész héten át esős volt, mely eddig a vetésekben ugyan sok kárt nem tett, de ha még tovább így tart, rossz hatással lesz a növényzetre. A kukorica szépen kelt ki, némely helyen már másodszor kapják.

A gabonaüzlet a lefolyt héten nem vett jobb fordulatot, sőt kedvezőtlenebbé vált. Az árak naponta csökkennek. A buza ára már oly alacsony, a minő 1865 óta nem volt. Ga-

bonaüzletünk helyzetének javulása egyedül a külföldi terméstől függ. Ha a külföldnek gazdag termése lesz, úgy a mi termésünk egész közönyös a gabonaüzlet helyzetére és árára, míg ha a külföld csak közepes termést kap, bizony remélhetjük a tetemes javulást, valamint élénk exportálást is, mert minőség tekintetében az elsőbbség mindig a mienk.

Vevő e héten a valóban csekély kínálatra is alig akadt. Kereskedőink nem vásárolnak. Egyik aradi malom üzemét beszüntette, tehát ez sem vásárol.

Az irányzat lanyha és kellemetlen. Felémleltendő, hogy a liszt-árak ismét csökkentek 80 krtól 1 frt-ig, de még további csökkenés is várható.

A tengeri-üzlet hasonló sorsra jutott, a mi különben előre volt látható. Csak a magánfogyasztók részéről tanúsított némi véltelkedvnek köszönhető, hogy a most már jelentéktelen hozatalt nem voltak kénytelenek gazdáink a piacról visszavinni. Szeszgyárak raktarai túl vannak halmozva tengerivel. Az előre vásárolt áruk átvételét e miatt kényszerítve vannak elhalasztani. Az árak sem tarthatják magukat soká, daczára a vetések állásáról érkező kedvező híreknek. Más gabonaneműek ára is csökkent a múlt héten.

Arad és Uj-Aradon eladatott:
b u z a 800—1000 mmázsa 5 frt 30 krtól 5 frt 70 krig.

r o z s a névleg 4 frt 80 kr.
t e n g e r i 500—600 mm. 4 frt 10 krtól 4 frt 25 krig.

á r p a névleg 5 frt.
z s b névleg 5 frt 10 krajozártól 5 frt 40 krajozárig.

Szeszüzlet.

— Junius 2. —

Ezen szikknek az ára a múlt héten változatlanul maradt.

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyors szesz 53.50 kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. M. (Arad.) A pénteki nap nem minden-
kire szerencsétlen. A boldogult gróf András-
gy Gyula például sokszor emlegette, hogy reá
nézve a pénteki kezdet mindig szerencsét hozott.
Az tény, hogy pénteken sok bolond dolog történt
s valószínűleg ezért bűjtös nap a hét ötödik nap-
ja. Egy régi krónika szerint szerencsétlen e
nap, mert Isten Évát pénteken teremtette; mert a
szédők e napon érkeztek az ígért földre; mert
pénteken halt meg Mózes és Dávid e napon ölte
meg Góliáthot s a királyi lantos maga is e
napon halt meg; Ezekiel pénteki napon ölt meg
140 hamis prófétát; e napon fejesték le Kereszt-
elő Jánost; Heródes e napon ölt meg 149
ezer gyermeket; Szent Istvánt megkövítették; Jé-
zus Krisztust felfeszítették; Szűz Mária pénteken
ment a menyekbe; szent Péter és Pál apostolokat
Néró császár pénteken végeztette ki; e napon
halt meg szent Katalin, a bibliai 14 ezer szűz
pénteken öletett meg s — pénteki napon mon-
dott le W e s z e l y Gyula. A 18-as szám balvégze-
tes voltára vonatkozó adataink nincsenek. Miután
azonban csakugyan vannak felénk kedélyek, a
melyek azt hiszik, hogy ha 13 ember van együtt
ezek egyike okvetlen meghal egy év leforgása
alatt, a babona tekintetéből a tapintatos háziur
és urnő egyrészt lehetőleg kerüljék ki a pénteki
estélyek, ebédek és vigalmak rendezését másrészt
pedig úgy intézkedjenek, hogy né 13-an üljenek
az asztal körül s legyenek a szalonban. Másként
s enved a társulat hangulata, ezt pedig ki kell
kerülni.

R. P. (Arad.) Czikke nem nélkülöz némi me-
legséget, de felfogása nem egyezik meg a mien-
kével. Ezért mellőzni vagyunk kénytelenek.

Gizi (Arad.) Köszönet a napokban sorra jön.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Junius 2. —

Fehér Kereszt szálloda: Zboray Aladár hirdapíró,
Budapest. Weszely Gyula kereskedő, Makó. Krausz Ja-
kab kereskedő, Marczelli.

Vasa szálloda: Mittellmann Károly hivatalnok, Sze-
ged. Merza Antal hivatalnok, Budapest. Honslay Károly
igazgató, Budapest. Vajda József kereskedő, Szeged. Vi-
kol Gerő birtokos, Drauz. Jancsovics Pál hivatalnok,
Szeged.

Arany Kulcs szálloda: Roth Ferencz kereskedő, Ke-
rülős. Schröder János fakereskedő, Varjas. Fischer Lipót
csendőrvezető, Ternova. Krisztián János gépész, N-
Szalonta. Martini János építész, Varjas.

Vasúti szálloda: Dr. Endre Jenő ügyvédjelölt, Tir-
nova. Sturek Albert kereskedő, Nagyszében.

KIS LOTTO.

Bécsi:

10, 12, 52, 82, 6.

Temesvári:

31, 17, 38, 18, 43.

Felelős szerkesztő, Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Tndomásul a t. közönségnek!

Közös megegyezés folytán elhatároztuk, hogy üzleteinket ez év Junius hó 3-tól Augustus 21-ig Vasárnapokon egész napon át zárva tartjuk.

Arad, 1894. május hó 30.

Aussterweil Zsigm., Lengyel Testvérek,
Derestye Gyula, Löwinger Gyula,
Deutsch Testvérek, Probst K. és Társai,
Glück Dezső, Rosenblüh H. és Társa,
Hoffmann Antal, Scherhag H. és Fia,
Kell Manó. Wadowsky Gusztáv.

Sürgöny!

Akár esik!

Akár nem!

Dobranszky Márton
(ezelőtt Wittmann)

sörcsarnok és éttermében

a világhírű és legkitünőbb nemzeti zenekar

Jónás és Miskolczi,

kik a főváros legelső helyiségeiben játszanak most,

hétfőtől június 4-től kezdve 6 napon át

HANGVERSENYT

rendeznek.

Jónás és Miskolczi a chicagói kiállításnál a legelismertebb kiténtetésben részesültek, azonkívül több fejedelem előtt szerencsésük volt játszhatni. Jónás a híres „Minek is van szerelem a világon” című kitűnő népdalnak szerzője.

Kitűnő tisztán kezelt jégbeűtött italokról, valamint jó és izletes konyharól és pontos s jutányos szolgáltról legjobban gondoskodtam, miért is számos látogatásáért esd

Dobranszky Márton,
veadéglő.

Havi bérlet á la carte 20% engedménnyel szívesen fogadtatnak el.

RAVASZ IMRE

legelső fényképészeti és festészeti műterme

Aradon, Andrásstér 15. sz.

Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképészeti szak-
mába vágó munkákat, készít kis képek-
ről nagyobbításokat egész életnag-
ságig, olajban festve, vagy retouche-
ban. Továbbá látogató-jegy alakú fény-
képek ugyszint Cabinet, Makart,
Promenad Budoir és az ugynevezett uj
forma képeket, éhramo-festett s be-
égetett képet, melynek finomsága minden
festett képet felülmul. A legnyughatatlabb
gyermek megszólalásig élethűen egy másod-
perc alatt bármily nagyságu alakban fény-
képezteik, a műteremben készült munkálatok
tisztaság és élethű kiviteleert kezesseg nyujtatik.
Felvételek kívánatra üzleten kívül is eszközöl-
tetnek a legjutányosabb árak mellett. 357 10*

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal fele-
lősséget a szerk.

Csödhirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék részéről közzététel, hogy Pollák Hermann aradi bejegyzett kereskedőnek saját kérelmére ennek Aradon vagy bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar államterületén lévő ingatlan javaira a csöd megnyitott.

Cödbiztosul Bilkey Pap Mihály tvszéki bíró, tömeggondnokul Vizer Péter, helyettesül dr. Szende Tivadar ügyvédek nevezettek ki.

Felhivatnak mindazok, kik az általános csödtömeg ellen mint hitelezők igényt támasztani vélnek, hogy ebbeli igényeiket 1894. évi

június hó 30. napjaig bezarólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig ezen kir. tvszéknél, az 1894. évi július hó 20-ik napjára délelőtt 9 órára a törvényszék termébe, helyiségeibe kitűzött felszámolási tárgyalás határnapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881. évi XVII. t.-cikkben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csödtömeg ellen az idézett csödtörvény 126—129. §§-aiban foglalt rendeletei szerint az esetben is bejelentsek; ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhivatnak továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsek be, s az általuk birt dolgokat a tömeggondnok felhívására megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, akiket elkülönítési, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet, figyelmeztetnek, hogy amennyiben jogaikat nem érvényesítik, azok a csödtömeg értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Vegre a csödhitelezők felhivatnak, hogy 1894. évi július hó 23-ik napján, mint e czéjra kitűzött határnapon d. u. 3 órakor a tvszék fent kitett helyiségében, a csödválasztmány megválasztása végett, a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt Aradon, az aradi kir. törvényszék mint csödbíróság, 1894. évi május hó 22-ik napján tartott üléséből.

Ottrubay,
elnök.

Almássy,
jegyző.

3144|1894.

544. I—I.

Hirdetmény.

A 7. hadtest cs. és kir. csapatjai, valamint a m. kir. honvédsapatok számára 1894. évi szeptember hó 1-től 1895. évi augusztus hó 31-ig szükséges szena, alomszalma, ágyszalma és tűzifa, és részben zab és kenyérnek bérletileg való átadása ezenel nyilvánosan kiiratik.

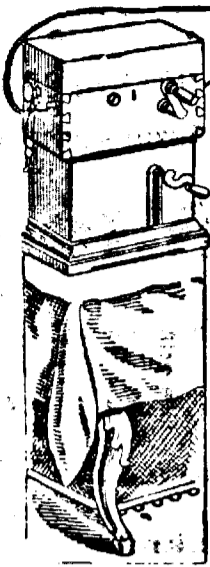
Az összes érdekelt körök ezenel felhivatnak, hogy ezen nyilvános versenyen részt vegyenek.

Tekintettel az egyuttal az alispáni és főszolgabírói hivatalok, a városi főkapitányi hivatalok, a községi hivatalok, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állomás parancsnokságokhoz több példányban küldött és ezenkívül falrarasztás utján közhírré tett hirdetményekre, továbbá hivatkozással a temesvári, aradi, nagyvárad és szegedi katonai élelmezési raktároknál mindenki betekinthesére d. e. 9—12 óráig elfekvő és nyomtatott ivenként 4 krért kapható szállítási feltételek füzetére, e helyen még csak az alábbi közhírré tételük :

A tárgyalás megtartatik				Az évi szükséglet körülbelül áll						
Mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	mely időtartamra		zab-ból	szená-ból	alom-szal-mából	ágy-szal-mából	szecs-ka szal-mából	kémény tü-zifából
			-tól	-ig						
Július 2. délelőtt 10 órakor	Temesvárott	Temesvár	1894. évi szeptember hó 1-étől (zab Fehértemplomban és Pancsován 1895. évi január hó 1-étől a közös hadsereg és a m. kir. honvédség részére)	1895. évi augusztus hó 31-ig (kenyérrel és zabot H.-M.-Vásárhelyen kívánatra 1895. évi december hó 31-éig.)	—	8800	3500	1200	150	2800
		Fehértemplom			380	500	200	360	—	800
		Karánsebes			150	200	70	240	—	570
		Nagy-Kikinda			—	6800	3400	170	—	320
		Magy-Becserek			90	190	70	170	—	580
		Lugos			—	2800	1100	200	—	800
		Pancsova			130	180	70	130	—	380
Július 4. délelőtt 10 órakor	Aradon	Arad (vár)			—	500	200	570	—	—
		Ó-Arad			—	6400	4600	400	—	320
		K.-Szt.-Miklós			—	3800	1600	70	—	—
		B.-Csaba			90	120	40	130	—	360
		H.-M.-Vásárhely			2400	2000	1000	—	—	240
Július 6. d. e. 10 ó.	Nagyváradon	Szeged			—	3830	1690	740	—	2460
		Nagyvárad			—	10080	4600	1100	—	—
		Debreczen	—	5300	2600	750	—	1900		
		Almosd	—	2030	1000	50	—	120		

Temesvárott, 1894. évi május hó 31-én.

Cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

Aki betegsége alapokától meg akar szabadulni biztos alapon, felelősség mellett:

Aki e testében létrejött kórosakat nem akarja nagyon, vagy legyőzhetővé kívánja tenni:

Aki a mai gyógytudomány sikertelen halászáról már meggyőződött:

Aki a ragadó és járványos betegségektől magát megóvni akarja.

Aki ép utódokat és így biztos alapon családi boldogságot akar.

Aki az öngyilkosságtól és tébolyháztól meg akarja magát menteni:

Aki vagyont és családját tőkre tenyri, meg akarja:

Aki munkaképes akar lenni és a kinek az állata kedves.

az olvassa el **Fazekas Dánielnek** „Ki akar egészséges lenni?” című füzetét, melyben Londonban és hazánkban 35 évi orvosi gyakorlata alatt szerzett tapasztalatait a szenvedő emberiség javára megírta. Lakása **Budapest, felső erdősor 25. sz., felső Octogonnál**, rendel délután 2-4 óráig. Szegényeknek díjtalanul 6-7 óráig. 545. 1-8

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek **ARADON, Deák Ferencz-utca 39. szám** alatt létesített a jelen korszak igényeinek megfelelő

Pinceszegazdászati áruraktáromat

b. figyelmébe ajánlani.

Főelárusító cikkeit a következők képezik, u. m.: borfejtő-, dugaszoló-, kupakoló, Drill-féle mosógépek, palacktöltő készülék, sörcsapoló, fa- és rezscsapok, parafa- és fadugók, bortömlők, czin kapszulák, mindennemű üvegpalackok, vízahólyag, kénlap, borkősav, szalicilsav, ugyszintén mindenféle **esszenziák** stb.

Egyszermind a paradicsom Saison beállításával egy nagyérdemű közönség mint a takarékos háziasszonyok érdekét illetőleg felhívom a paradicsomdugaszokra, melynek 1/100. 30-35 kr. 406 5-10

A midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogásáért esedezem, vagyok kiváló tisztelettel

SCHLESINGER MIHALY
pinceszegazdászati cikkek áruraktára
ARADON, Deák Ferencz-utca 39. sz.

Majdnem új. Keveset használt

portál

tükör üveg táblákkal együtt
olcsón eladó.

Bővebbet

Dratsay Lajosnál

ARAD.

537. 2-5.

Kitűnő, jó minőségű

román és műportland

CZEMENTET

szállít jótállás mellett

az aradi és esanádi egyesült vasutak cement- és agyagáru-gyára.

Hordó- és palack-serek.

Első minőségű indiai

Raffia Hárs.

Legjobb gazdasági, vetemény- és virágmagvak

olcsó áron kaphatók

ELES ÁRMIN

Tüster- és eszemező-kereskedésében

ARADON.

497 5-5

Egy jövevényes fiú, ki egy-két polgári iskolát végzett

tanulónak

felvéteték az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdai intézetében fő-ut 51. sz.

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni **csakis, de csakis**

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 18 vértanu szobor átellenében van. 598 8-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

Kvizda-féle köszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer köszvény, csusz és idegbajok ellen. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Tessék a védjegyre ügyelni a vételnél határozottan kifejezni:

F. I. I. I. I. I.

korl. gyógyszer-tár Kornsburgban.

Kvizda-féle köszvényfolyadék.

132

Folyékony

Glycerin-Creme

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony Glycerin-Creme sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét fönntartják. Övszer a levegő, szél és nap befolyása ellen. eltávolítja a szepit, napsütést, máj-foltot és minden hasonló arcztisztalanságot. Egy üveg ára 1 forint 20 kr. **Legfinomabb glycerin-szappan.**

Glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztítja és élénkíti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bir. Darabja kék papírban 35 kr.

Parisi hölgypor a bőrnek leggyengédebb fehérítő, színt adja, és ártalmatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknek, nagy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr. Fehér, rózsaszinben és sárga (Racheli.)

Kézmosó-por mandula-szappan és spórmaecztből készítve, a fogártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Rouge-végétel kitűnő arczpirésítő szer napra és este. — Ara 50 kr.

Hamisított hölgyportól és glycerin-cremetől óvakodni tessék. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van.

148 9-12

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegeségi főraktarának aradi fiókjában.

RING LAJOS,

„Angyalhoz” címzett gyógyszer-tárban Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Dürr Testvérek
fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése
az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Mindentéle friss töltésű ásvány- és gyógy-vizeket

bátorkodunk a n. é. közönség b. figyelmébe jutányos árak mellett ajánlani.
A volt KOTORÁTS MLADEN-féle üzlethelyiség kiadó és az ott levő ösz-
szes berendezés eladó. Tudakozódhatni Dürr Testvéreknél.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

tavaszi idényre

megérkezett és nagyválasztékú újdonságainkat a következő cikkekben u. m. szövetek, cretonok, vailok, francia batiztok, szatinok, delainek, valamint a legjobb gyarmatáru vásznak, chiffonok, canavászok, csinvat és asztalneműkben, nemkülönb. kitűnő minőségű nemez és szalmakalapok, legjobb divatu nap- és esernyők, czérnaselyem keztűk, harisnyák és nyakkendőkben.

Midőn az eddig irányunkban tenusított b. pártfogásáért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is föntartani, miért is mint eddig úgy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó“-hoz.

PAPLANOK.

Olcsóbb mint bárhol!

Olcsóbb mint bárhol!

Gazdáknak

és takarmány-szállítóknak

különös figyelmébe. Igen kedvező feltételek mellett kölcsönzők

vizmentes ponyvákat

kazal letakaráshoz, takarmánnyal megrakott vasuti kocsikhoz, stb., a miért is ponyvák bevásárlása feleslegessé válik.

Mindenféle természetesen telített és kátrányozott ponyvákat ujakat és használtakat 50%-al olcsóbban adók mint bárhol.

Z s á k o k 470. 5-12

ujak és használtak, minden gazdasági terményekhez alkalmasak, rendkívüli olcsó áron.

Repcze és behordóponyva

3 frt 20 krtól 4 frt 20 krig és feljebb

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

MI AZ A PURINAL?

PURINAL

gyanis a legujabb ruhatisztító-szer, mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a zsírszennyeződés, kátrány, kocsikenőcs, zsír, festék, olaj stb.-től erednek, egyszerűen és visszazármazhatlanul eltünteti, s az egy családnál sem nélkülözhető, mert is az minden átgatottabb üzletben és gyógyszer-tárban kapható.

Üvegje 25 kr.

Kapható
15, 25, 40 és 75 krajczáros
eredeti dobozokban.

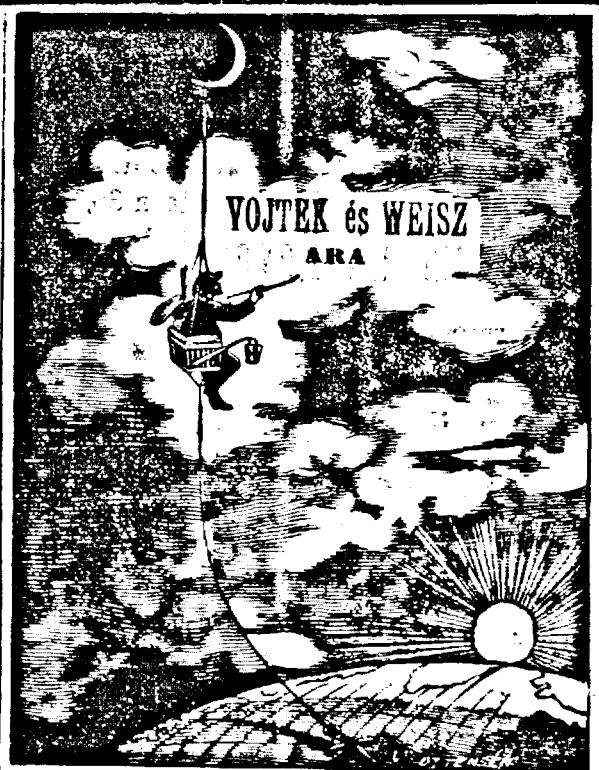
Ajánljuk továbbá a legerősebb moly elleni szereinket, u. m.:

Kámfor, lavendula virág,
naphtalin, naphtalinvászon,
Patchouli levél,

törött bors és az általánosan elősmert
molykeveréket,

valamint peronospora ellen rézgáliczot

a legolcsóbb napiár mellett.

Raktáron tartjuk a viaghiru

WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3x24 óra alatt a

a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.

Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyere 30, 60, és 100%, carbolsav jegeczes, carbolpor 10%, Creolin, Cresylmesz, vasgálicz a legjutányosabb áron.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.